

Қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот учун!

ПОСТДА

ГАЗЕТА 1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН ЧИКА БОШЛАГАН

Ўзбекистон Республикаси ИИБ нашри • 2003 йил 5 июнь, пайшанба • 23 (3499)-сон

... Шуни айтиш керакки, “обод” деган сўз, “обод маҳалла” деган ибора замирида теран маъно бор.

Обод деганда, халқимиз, миллатимиз нафақат кўркам ва чиройли, шу билан бирга, айнан тинчлик ва осойишталик, ўзаро меҳр-оқибат, аҳиллик, қут-барака ҳукмрон бўлган жойларни тасаввур қилади.

Ислом КАРИМОВ.

ХАЛҚ БИЛАН БИРГА

Тоҳиржон ҳарбий хизматни ўтагач отаси ва икки акасининг касбини эгаллаш учун милицияга ишга кирди. Шунга ҳам 20 йилдан ошди.

У ўтган вақт ичида Қирғули аҳолиси ўртасида катта ҳурмат-этибор қозонди. Айни пайтда кўплаб ходимларга устозлик қилмоқда. Шаҳардаги “Юлдуз” маҳалласида профилактик ишларни ташкил этаяпти. Саъй-ҳаракатлар туфайли жиноятлар камайиб бормоқда.

Одамлар билан самимий муносабатда бўлсангизгина улар ўз ёрдамларини аяшмайди. Шунинг учун Тоҳиржон Исоқов ўз иш фаолиятида бунга амал қилиб келаяпти. У маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари билан бамаслаҳат иш юритмоқда. Қутлуғ сана ва байрамларни кўнгилдагидек нишонлашда катта ҳисса қўшмоқда. Фаоллар, профилактика инспектори ва маҳалла посбонлари ҳамкорлиги яхши самара бераёпти.

Суратда: профилактика инспектори, милиция капитани Т. Исоқов бир гуруҳ маҳалла фаоллари билан.

М. САРИМСОҚОВ
олган сурат.

Халқаро алоқалар

ВАЗИРЛИҚДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигига Чехия Республикаси Парламенти Юқори палатасининг ташқи ишлар, хавфсизлик ва мудофаа бўйича қўмита раиси Й. Яроб бошчилигидаги делегацияси ташриф буюрди. Делегацияга Чехия Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Я. Лудва ҳамроҳлик қилди.

Меҳмонларни республика Ички ишлар вазирининг ўринбосари, милиция полковниги А. Усманов ва ИИБ Ташкилий-инспекторлик бошқармаси бошлиғи, милиция полковниги А. Жўраевлар кутиб олишди ва суҳбатлашди.

Чехиялик парламентчилар Ўзбекистон ички ишлар идоралари фаолиятининг асосий йўналишлари, хусусан, террорчилик ва диний экстремизм, гиёҳвандлик моддалари-

нинг гайриқонуний айланишига қарши кураш борасида олиб борилаётган ишлар билан танишдилар.

Ўзаро фикр алмашинув чоғида икки мамлакат ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ўртасида янада мустаҳкам алоқа ўрнатилишига ишонч билдирилди.

Учрашув чоғида томонларни қизиқтирган бошқа масалалар ҳам муҳокама қилинди.

Ўз мухбиримиз.

Шу сонга хабар

ЭЛ МАНФААТИ ЙЎЛИДА

Сирдарё вилояти ҳокимлиги ва ИИБ раҳбарияти саъй-ҳаракатлари билан замонавий услубда бунёд этилган спорт-соғломлаштириш мажмуасининг очилиш маросими бўлиб ўтди.

Яқин-яқингача бу ер қаровсиз бўлиб, ташландиқ ҳолда эди. Бугун эса кўркам ва муҳташам ёшлар масканига айлантирилди. Мажмуа ёзги ва қишки теннис корти, тренажер зали, сауна, чўмилиш ҳавзаси, югуриш майдончаси ва ўйингоҳ каби-ларни ўзида мужассамлаштирган. Ҳозирда бу масканда бокс, қўл жанги, армрестлинг ва шунга ўхшаш спорт секциялари фаолият кўрсатаяпти. Шуғулланувчилар тиббий хизмат ва муолажа хонасидан бемалол фойдаланишлари мумкин.

Машғулотларни вилоят “Динамо” ФСЖ етакчи мутахассислари олиб боришади. Шу билан бирга вилоят ИИБ шахсий таркибининг касб маҳорати, жанговар ва жисмоний тайёргарлиги ошириб борилади.

Шу кунни Янгиер шаҳар ва Мирзаобод туманидаги қайта таъмирланган милиция таянч пунктлари ҳам иш бошлади. Ҳар икки маскан

ҳозирги кун талаблари асосида жиҳозланган бўлиб, сартарошхона, тикув цехи, алоқа бўлими ва медицина ҳамшираси хонаси мавжуд. Хоҳловчилар кундалик газета ва журналларини ўқиб, англиклардан бохабар бўлишади.

Маҳалла фуқаролар йиғини ва хотин-қизлар қўмитаси раислари, маҳалла посбонлари, яраштириш комиссиялари, вояга етмаганлар билан ишлаш инспекторлари, тарбиячи-педагогларнинг профилактика инспекторлари билан бир бинода жойлашгани жиноятчиликнинг олдини олиш ва аҳоли билан яқин муносабатда бўлиш имкониятини яратди.

Бўлиб ўтган тадбирларда вилоят ҳокими Р.Ҳайдаров, туман, шаҳар ҳокимлари ҳамда вилоят ИИБ бошлиғи, милиция подполковниги З. Бабакалоновлар иштирок этишди.

М. ИБРОҲИМОВА.

«Обуна — 2003»

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг “Постда” ва “На посту” газеталари ҳамда “Қаққон” ва “Ўқит” журналларига 2003 йилнинг иккинчи ярми учун обуна давом этмоқда. Обуна “Матбуот тарқатувчи” ОТАЖ орқали ҳамда барча алоқа бўлимларида амалга оширилади.

Жиноят қидирув хизмати воқеалари, терговчи ён дафтаридаги битиклар ҳамда суд очеркларига қизиқсангиз, нашрларимизга обуна бўлинг. Газеталаримизда мамлакатимиз ва дунё спортини янгиликлари, теледестурлар, мунажжимлар башорати билан ҳам мунтазам танишиб борасиз. Кроссворд, сканвордлар ҳам доимий равишда бериб борилади. “Саломатлик”, “Ниҳол” каби саҳифалар ҳам сизни бефарқ қолдирмайди деб ўйлаймиз.

Кейин афсусланмай десангиз, газета ва журналларимизга 2003 йилнинг иккинчи ярми учун обуна бўлишга шошилинг.

ИНДЕКСЛАРИМИЗ:

«ПОСТДА» — 180 (366)
«НА ПОСТУ» — 169 (367)
«ОАҚҚОН» — 970 (1083)
«ЎҚИТ» — 971 (1084)

УШИНЧИ «Постда» gazetasing ilovasi
TANIQLI KISHILAR BILAN UCHRASHUV, HAJVIYA, XANDALAR, KROSSVORD, SKANVORD, MUNAJJIMLAR BASHORATI, HAYRATOMUZ VOQEALAR, SPORT YANGILIKLARI, INTERNET XABARLARI
+ TV O'ZLAM

Янгиликлар, хабарлар, воқеалар

ТАЖРИБА
АЛМАШИШДИ

Республика ИИБ ҳайъатининг навбатдаги мажлисида шахсий таркиб ўртасида тартиб-интизом ва қонунчиликни мустақамлаш масаласига алоҳида эътибор қаратилганди. Ана шундан келиб чиқиб Хоразм вилоятида ИИБ ҳузуридаги Қўриқлаш Республика Бирлашмаси тизимидаги шахсий таркиб билан ишлаш бўйича масъул ходимлар иштирокида ўқув-услубий семинар ўтказилди.

Унда ИИБ ШТБИХ бошлигининг ўринбосари, милиция подполковниги Н. Расулов ички ишлар идораларида ўтказилаётган туб ислохотлар, шахсий таркибнинг тартиб-интизоми, қонунчиликка риоя қилиниши, касб маҳоратини оширишнинг муқобил тизимини яратиш, малакали кадрлар тайёрлаш, ходимлар билан хизмат ва жанговар тайёргарликни ташкиллаштириш масалаларига тўхталиб ўтди. Қўриқлаш Республика Бирлашма-

си бошлиғи ўринбосари, милиция полковниги Х. Раҳматуллаев тизимда кадрларни танлаш, тарбиялаш, ўқув-тарбиявий ишлар ва шахсий таркиб билан ишлаш фаолиятини такомиллаштириш хусусида гапирди.

Семинар иштирокчиларига вилоят ИИБ ҳузуридаги қўриқлаш бўлими томонидан яратилган ўқув видеофильмлари ҳамда услубий қўлланмалар намойиш этилди.

М. АБДУЛЛАЕВ.

ҚИЗИҚАРЛИ СУҲБАТ

Ўзбекистон Республикаси ИИБ ППХ ва ЖТСББ карантин тадбирларини таъминлаш бўйича милиция саф бўлинмаларига раҳбарлик қилиш бўлими ташаббуси билан навбатдаги маърифат дарси ўтказилди. У инсоният олдида турган муаммолардан бири – атипик пневмония касаллигининг тарқалиши ва унинг олдини олиш масалаларига бағишланди.

Маърифат дарсида қатнашган ИИБ Тиббиёт бошқармаси мутахассиси, ички хизмат подполковниги Т. Миронова йўлбарҳларни касалликка оид қўлаб қизиқарли маълумотлар билан таништириб, унинг олдини олиш мақсадида амалга оширилаётган ишлар ҳақида тўхталди. Шунингдек, маърузачи қўлаб саволларга жавоб берди. Маърифат дарсида вазирлик ППХ ва ЖТСББ, ҲООББ, ХЧК ва ФБ, ЁХББ, ЙХХББ раҳбарияти ҳамда шахсий таркиби иштирок этди.

М. МАЗАНОВ,

милиция подполковниги.

Республика мактаб ўқувчиларининг “Умид ниҳоллари” спорт ўйинлари финал босқичи вилоятимизда ўтказилганидан кўпчиликнинг хабари бор.

МИННАТДОРМИЗ

Қатнашчиларнинг темир йўл орқали ташриф буюриши Урганч тармоқ ИИБ жамоаси аъзолари зиммасига спортчи ва мураббийларнинг хавфсизлигини таъминлашдек масъулиятли вазифа юкланди. Ички ишлар ходимлари ўз бурчларини бекаму куст адо этишди.

Бунинг учун тармоқ ички ишлар бўлими ходимларига, мазкур бўлим бошлиғи, милиция полковниги Рустам Исломовга шаҳар ҳокимлигининг миннатдорчилигини етказмоқчиман.

Кўчқорбой ҲАЙИТОВ,

Урганч шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари.

ХАВФСИЗЛИК
ТАЪМИНЛАНАДИ

“Баркамол авлод – 2003” спорт ўйинлари республика босқичи Андижонда ўтказилади. Шу муносабат билан вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСББ ходимлари тадбирга пухта тайёргарлик кўришди. Ўйингоҳ, меҳмонхона, ошхоналар яна бир бор назоратдан ўтказилди.

Ташкил этилган махсус гуруҳ спорт мусобақалари пайтида жамоат тартибини сақлаш, ёнғин хавфсизлиги ва йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш билан шуғулланади.

Р. ЖАЛОЛДИНОВ,
милиция подполковниги.

«ЖАР»да шодиёна

Республика ИИБ “Жар” спорт-соғломлаштириш мажмуаси қошидаги ихтисослашган мактаб-интернат курсантлари яқинда пойтахтимиздаги меҳрибонлик уйлари тарбияланувчиларини меҳмонга чақиришди. Улар ота-она меҳридан, оила даврасидан бенасиб тенгдошлари учун ажойиб концерт қўйиб беришди, ўзларининг шарқ яккакураши бўйича маҳоратларини намойиш этишди.

“Парвина” Сингапур–Ўзбекистон қўшма корхонаси томонидан тўхта этилган ширин-шакар егуликлар ҳам болажонларга жуда ёқди. Хуллас, шу кун меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари учун чинакам байрамдек ўтди. Бунинг уларнинг шодон юз-кўзларидан уқиб олиш мумкин эди.

Ўз мухбиримиз.

ФАҲРИЙЛАРГА
ҒАМХЎРЛИК

Ички хизмат майори М. Нарзуллаев раҳбарлик қилаётган жазони ижро этиш муассасасида хизматдан сўнг кексалик гаштини сураётган фахрийларимизни йўқлаб туриш аънамага айланган.

Яқинда узоқ йиллар хизмат қилиб, ёшлик дамлари, куч-қувватини эл-юрт осойишталигига бағишлаган бир гуруҳ фахрийлар тақлиф қилиниб, улар учун дастурхон ёзилди.

Муассаса раҳбари, сўз олиб, тўпланганларга узоқ умр, сиҳат-саломатлик тилади. Сўнг фахрийларга қимматбаҳо совғалар топширилди.

Ўткир АНАРБОЕВ,
ички хизмат лейтенанти.

ҚЎШИҚЛАРДА ЮРТ МАДҲИ

Тошкент шаҳар ИИББ ички ишлар идоралари ходимлар ўртасида аънавий “Ўзбекистон қўшиқ байрами” танловининг якунловчи босқичи бўлиб ўтди. Ҳар бир қатнашчи эл-юртимизга бўлган меҳрини куйга солиб, қўшиқ қилиб куйлади. Жарангдор овозлар, ранг-баранг қўшиқлар ижрочилари орасидан энг иқтидорлиларини танлаб олиш осон кечмади.

Н. Аминжонов шеъри билан “Огоҳлик муҳаммаси” қўшиғини ижро этган А. Икромов тумани ИИБ ҲООБ профилактика инспектори, милиция катта лейтенанти Алишер Ҳамроев голиб чиқиб, танловнинг республика босқичига йўлланма олди. Иккинчи ва учинчи ўринлар эса Ҳамза тумани ИИБ навбатчилиқ

қисми инспектори, милиция капитани Комилжон Аҳмедов ҳамда Тошкент шаҳар ИИББ ҳузуридаги қўриқлаш бошқармаси алоҳида милиция батальони бўлинма командирининг ўринбосари, милиция катта сержанти Хайрулла Мирғиязовларга насиб этди.

Ўз мухбиримиз.

БОЛАЛАР
ҚУВОНЧИ

Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига Тошкент вилояти ИИБ раҳбарияти ажойиб совға тайёрлади. Кам таъминланган, боқувчисини йўқотган бир ярим мингдан ортиқ болалар Темурийлар тарихи давлат музейига ташриф буюрдилар. Бу ердан бир олам таассурот олган кичкинтойлар давлат циркида намойиш этилган томошалардан ҳам баҳраманд бўлишди.

Ўз мухбиримиз.

«Ғалла – 2003»

РИЗҚ–РЎЗИМИЗНИ
ЁНҒИНДАН АСРАЙЛИК!

Ғалла – ризқ-рўзимиз, дастурхонимиз кўрки. Шундай экан уни ҳар қандай офат, шу жумладан ёнғиндан асраш мамлакатимизда яшаётган ҳар бир фуқаронинг бурчидир. Бунинг учун қуйидагиларга эътибор бериш зарур:

– темир йўллар, шоҳқўча ва далага яқин йўллардаги ғалла майдонлари четидан 8 метр кенгликдаги ғаллапоялар ўриб олиниб, 4 метр кенликда шудгорланиши, ғаллазорлар орқали ўтадиган йўллар ғалласи ўриб олинганча беркитиб қўйилиши;
– мавсумга жалб этилган барча техникалар (комбайн, трактор, автомобиль ва бошқалар)нинг учкун ўчиргичла-

ри созлиги текширилгач ёки таъмирлангандан сўнг далага кириши ва мавсум давомида уларнинг созлигини назорат қилиб бориш;

– мавсум давомида ёш болаларнинг ғаллазор атрофида мол боқиши, ўйнаши ва далага киришига йўл қўймаслик;

– комбайн ҳайдовчилари ўз техникалари ҳолатини доимий назоратда ушлашлари, вақти-вақти билан тўхта-тиб, ўралиб қолган хас-хашаклардан тозалаб туришлари, ҳар бир техникада бир-

ламчи ёнғин ўчириш воситалари бўлишига эришишлари;

– учкун чиқишига йўл қўймаслик учун ғалла майдонлари эгалари доимо назорат олиб боришлари, ўрим бошланишидан олдин комбайнда 2 та ўт ўчиргич, 4 та белкурак, 6 та супурги, 2х2 м. ҳажмдаги кигиз ёки брезент, 40-100 литр сув, 2 та челақ бўлиши;

– ўрилаётган ғалла майдони четида омочли ҳайдов трактори тайёр туриши;

– хирмон ҳудудидаги

ёнғинга қарши қалқонларнинг ҳар бирида бирламчи ёнғин ўчириш воситалари, шу жумладан, камида 2 та белкурак, металл илгак, болта, 2 та челақ, 2 та ёнғин ўчиргич, қалқон ёнида эса сув тўлдирилган бочка ва кумли қути бўлиши;

– мавжуд ёнғин ўчириш техникаларининг доимий жанговарлиги назоратга олиниши;

– мавсум олдида барча техникаларнинг созлиги текширилиб, қабул қилиб оли-

ниши, ишчи-хизматчилар ёнғин хавфсизлиги қоидаларига қатъий риоя этишлари;

– омбор ҳудудида сигарет чекишга йўл қўймаслик, очик оловдан фойдаланиш ва овқат тайёрлаш ишлари ҳудуддан ташқарида бажарилиши;

– ота-оналар ўз фарзандларининг ҳатти-ҳаракатларига кўз-қулоқ бўлиб, назоратдан четда қолдирмасликлари, уларнинг олов билан ўйнашларига йўл қўймасликлари талаб этилади.

Фуқароларимиз ва масъул ходимлар томонидан ана шу тавсияларга риоя этилиши ғаллани, номимизни ёнғиндан асраб қолишда муҳим аҳамият касб этишини унутмайлик.

ИИБ Ёнғин хавфсизлиги Бош бошқармаси.

Осойишта маҳала обод бўлади

Пойтахтимиздаги А. Икромов тумани “Ўрикзор” маҳалласига келиб, дастлаб бу ердаги мўъжазгина кутубхона билан танишдик.

– Маҳалламиз тумандаги энг ёш масканлардан, – дейди кутубхона мудири Муҳаббатхон Раҳимова. – Китобхоналаримизнинг асосий қисмини ҳам ёшлар ташкил қилади. Улар билан ишлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Кутубхонамизда икки мингдан ортиқ китоб бор. Янгиларини олиб турадим. Ёшлар янги газета, журналларни ҳам қизиқиб мутолаа қиладилар. “Ёшлар ва ҳуқуқ”, “Ҳуқуқингизни биласизми?”, “Жиноятга жазо муқаррар”, “Ватанни севмоқ иймондандир” каби мавзуларда ўтайдиган учрашув ва кечаларга маҳалла оқсоқоли, истеъфодаги милиция полковниги Раҳимжон Нодиров, профилактика катта инспектори, милиция капитани Абдумурод Эргашев, инспекторлар, милиция

МАҲАЛЛАНГ — ОТАНГ, ОНАНГ

катта лейтенантлари Фурқат Суяров, Абдувоҳид Бердиев ва педагог-мураббий бош бўлмоқда. Ёшлар билан олиб борилаётган ишлар натижасида ҳуқуқбузарликларнинг олди олинмоқда. – “Ўрикзор” маҳалламиз номига мос, – дея суҳбатни давом эттирдиган маҳалла оқсоқоли Р.Нодиров. – Худудимиздаги бир минг бир юздан ортиқ оилаларнинг асосий қисмини ёшлар ташкил қилади. Шу боис ҳам маҳалламизда тез-тез турли спорт мусобақалари, тадбирлар уюштириб турилади. Лекин бу билан ҳуқуқбузарликлар батамом тугатилган дея олмайман. Сабаби, маҳалламиз ҳалқа йўл ҳамда карвон бозорга чегарадош.

Онда-сонда бўлса ҳам турли жойлардан бозорга келганлар орасида маҳалламизга “ташриф буюрувчи”лар топилиб туради. Шунинг учун профилактика инспектори Дилшод Бобоев бошчилигидаги Маъмуржон Исмоилов, Абдушукур Шодиев каби маҳалла посбонлари, ёшлар билан ишлаш комиссиясининг раиси Мардон Мамановлар осойишталикни сақлаш йўлида ҳамкорликда иш олиб борадилар. Тунги гуруҳлар ишини ташкиллаштириш ва уларга бошчилик қилиш ана шулар зиммасида. Яқинда Боситхон кўчасидаги хонадонлардан бирида ўғрилик содир бўлди. Бу жиноятни посбонларимиз очишти.

Бизда асосан ёшлар истиқомат қилишаётгани ўзига хос муаммоларни ҳам келтириб чиқараяпти. Баъзан ёш эр-хотинлар ёки қудалар орасида келишмовчиликлар бўлиб қолади. Бундай ҳолда маҳалла яраштириш комиссиясининг раиси Абдусолиҳ Абдуллаев низоларни ижобий ҳал қилади. Унинг жонқуярлиги туфайли ажрашишлар қайд этилмаётир. Вояга етмаганлар билан ишлашни янада яхшилаш мақсадида спортнинг кураш, қўл жанги, бокс, енгил ва оғир атлетика, волейбол, кик-боксинг турлари бўйича тўғарақлар ташкил қилганмиз. Уларга К.Ғофуров, У.Далабаев каби таниқли спортчилар раҳбарлик

қилишмоқда. Қишки спорт зали, ёзги майдон, қатор тренажерлар, душхона, сув ҳавзалари ёшларимиз ихтиёрида. Спорт анжомларини маҳалламизда истиқомат қилувчи ҳомийларимиз совға қилишган.

Маҳалла фуқаролар йиғини биносида милиция таянч пункти, маҳалла посбонлари идораси ҳам жойлашгани осойишталикни таъминлаш, ҳамкорликда иш юритишимизни осонлаштирмоқда. Шунингдек, бу ерда новвойхона, сартарошхона каби қатор хизмат кўрсатувчи шохобчалар мавжуд.

Маҳалласидаги қирққа яқин кўчаларнинг ҳаммаси ораста, йўл четлари, ариқ бўйларига мевали, манзарали дарахтлар экилган, анвойи гуллар барқ уриб очилган. Маҳалланинг ободлигига асосий сабаб бу ерда яшовчи аҳолининг меҳр-оқибатлигидир. Уларнинг иноқ яшашида, табиий, “Маҳалланг – отанг, онанг” шиори остида иш олиб бораётган маҳалла оқсоқоли, Раҳимжон Нодиров ва фаолларнинг муносиб ҳиссаси бор.

Ш. ХУДОЙБЕРДИЕВА.

Хизматларда

ЭЛ ИШОНЧИННИ ОҚЛАБ

Шундай ички ишлар ходимлари борки, уларнинг меҳнати, ўз касбига меҳри ва ишга масъулият билан ёндашиши ҳаммиша бошқаларга ўрнак бўлади. Ана шундай инсонлардан бири-милиция катта лейтенанти Равшанхон Насруллаевдир.

Равшанхон Самарқанд давлат университетини битиргач, вилоят ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бошқармасига ишга келди. Олти йил давомида касбнинг сир-асрорларини ўрганди. Унинг касб маҳорати, жисмонан чиниққанлиги ҳаммиша қўл келади.

Масалан, “Тозалаш” тадбирларидан бирида Р. Насруллаев касбдоши, милиция капитани Ф. Аҳроров билан Сиёб тумани кўчаларидан бирида шубҳали кўринган “Жигули”ни тўхтатишти. Машинадан тушган ҳайдовчи билан йўловчилар қоча бошлашди. Лекин улар узоққа кета олмадилар. Суриштирувда бу шахслар машинани олиб қочишгани маълум бўлди. Р. Насруллаев ана шундай хушёр ва фидойилиги учун раҳбарият томонидан кўп марта рағбатлантирилган.

– Насруллаевлар оиласи худудимиздаги ибратли хонадонлардан бири, – дейди Сўғдиёна даҳасидаги “Тонг” маҳалласи раисаси Каромат опа Ғофурова. – Равшанхон ва умр йўлдоши Гулшаной икки фарзандни намунали тарбиялаш билан бирга ўтказилаётган тадбирларда фаол иштирок этадилар.

Вилоят ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бошқармаси томонидан кўриқланаётган объектларда майда ташмачиликнинг олдини олиш гуруҳи катта инспектори, милиция катта лейтенанти Р. Насруллаев ўз ҳамкасблари билан жойларда бўлиб, кўриқлаш хизматининг афзалликлари ҳақида суҳбатлар ўтказмоқда.

А. ҒУЛОМОВ,
милиция майори.

Уста Ҳалим иккинчи фарзанди Абдусамаднинг вақти келиб, ички ишлар идораларида хизмат қилишини хаёлига келтирмаганди.

Абдусамад мактабда яхши ўқиди. 1966 йилда Шаҳрисабздаги Амир Темур номи мактабни тамомлаб, Киев шаҳридаги педагогика институтининг рус филологияси факультетига ўқишга кирди. Уни битириб, Шаҳрисабзга муаллим бўлиб қайтди.

Мактабда болаларга рус тили ва адабиётдан сабоқ бераётган Абдусамаддаги билим ва қобилиятни кўрган раҳбарлар уни Шаҳрисабздаги спорт кўмитаси раислигига ишга таклиф қилишди. У туманда жисмоний тарбия ва спортни жонлантириш, айниқса, ёшларнинг жисмонан соғлом бўлиб етишиши учун бор куч ва имкониятларини аямади. Абдусамад Ҳалимовнинг ташаббуси билан Шаҳрисабзда ҳозирги “Ҳисор” футбол жамоаси ташкил этилди. У кўплаб раҳбарлик лавозимларида ишлаб эл ишончини оқлашга интилди. 20 йилдан буён эса ички ишлар идораларида хизмат қилиб келаяпти. Милиция майори унвонига эга.

– Мен билан доимо ёнма-ён туриб хизмат қилган, касб маҳорати, ҳаёт тажрибасига эга бўлган устозларим ва дўстларим Аҳмаджон Одилов, Бекмурод Қодиров, Бердикул Шапсанов, Сами Бойназаровларнинг беминнат ўғитлари, самимий ёрдамлари ҳаммиша қўл келган, – дейди Абдусамад ака.

Раҳматли отаси уста Ҳалим оддий темирчи бўлсада, милиционерлик касби масъулиятлигини биларди. Шундан бўлса керак, у ҳамми-

ша “Эҳтиёт бўл болам, сенинг ишинг тўғрилик ва покликни ёқтиради. Қўлингдан келса, одамларга фақат яхшилик қил”, – дерди.

Ота насихатларига амал қилган Абдусамад ака ҳалол яшади. Кийган либосига доғ туширмади. Қарийб етти йилдан буён Қашқадарё вилояти ИИБ ўқув марказида катта ўқитувчи сифатида

фаолият кўрсатиб келмоқда. Абдусамад Ҳалимов меҳнат қилаётган бу билим юртида ҳар йили кўплаб бўлажак осойишталик посбонлари дастлабки билим кўникмаларини оладилар.

Абдусамад ака оилада оқил, меҳрибон, шу билан бирга талабчан ота. Турмуш ўртоғи Ойдиной опа билан беш фарзандни тарбиялаб, вояга ет-

каздилар. Унинг халқимиз олдидаги камтарин хизматлари Республика Ички ишлар вазирлиги томонидан муносиб тақдирланган.

А. БОБОЁРОВ,
журналист.

Суратда: милиция майори А. Ҳалимов (ўнгда) ҳамкасблари билан.

Ҳ. РАҲМОНОВ
олган сурат.

ОТА ДУОСИНИ ОЛГАН ЙИГИТ

ХОДИМЛАРИМИЗ ПАНД БЕРМАЙДИ

Ички ишлар ходимларининг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий билимлари билан бир қаторда касб маҳоратини ошириш, жанговар-жисмоний тайёргарлигини яхшилаш ҳам муҳимдир.

Тошкент вилояти ИИБда иш услубларини такомиллаштириш, ички ишлар вазирлигининг меъёрий ҳужжатлари талабларини бажариш мақсадида, шахсий таркиб билан ишлаш хизмати касб-маҳорати, жанговар ва жисмоний тайёргарлик бўлими томонидан махсус тест саволлари ишлаб чиқилди. Унга кўра 2002-2003 йиллар давомида амалга оширилган ишлар баҳоланиб, ҳар бир ходим ҳақидаги маълумотлар компьютерга киритиб борилади. Бу бир томондан паст кўрсаткичли

ходимлар билан кўшимча машғулотлар ўтказилишини таъминласа, бошқа томондан уларни шаҳодатлаш, унвон бериш, лавозимларга тайинлашда қўл келмоқда. Шу кунгача тизимдаги 20 дан ортиқ соҳада хизмат қилувчи ходимлар синовдан ўтказилди. Масалан, вилоят ИИБ ППХ ва ЖТСБ гуруҳи сардори, милиция катта лейтенанти Б. Есбердиев, ЖК ва ТҚКБ катта тезкор вакили, милиция майори Р. Эгамбердиев, вилоят ИИБ ҳузуридаги кўриқлаш бўлими ходими, милиция катта сержанти Т. Ибрагимовлар синовдан аъло даражада ўтдилар.

Айрим соҳадагилар қўл жанги, ўқ отар қуроллардан фойдаланиш, жисмоний тайёргарлик фақат тезкор ходимларга керак, деб ўйлашади. Бундай фикрлаш ярамайди. Чунки жиноятчилар ходимларни унвони ёки соҳасига қараб муомала қил-

майди. Қолаверса, ички ишлар ходимлари қайси хизматда фаолият кўрсатишларига қарамай, ҳуқуқ-тартиботни доимо таъминлашга мажбурдилар.

Ана шуларни эътиборга олиб жойларда хизмат қилаётган ходимларнинг билимини оширишга ҳаракат қилаёلمиз. Бунинг учун уларга имкони борича шароит яратишга ҳаракат қилинган. Жойларда ўтказилаётган семинар-машғулотларда мавжуд камчиликларни бартараф этиш, кўрғазмали қуролларни янгилар, ислохотларни ҳаётга татбиқ этиш чоралари белгиланмоқда. Бу борада Чирчиқ шаҳар ИИБ гуруҳ инспектори, милиция катта лейтенанти Ш. Сулейманов, Тошкент тумани ИИБ гуруҳ инспектори, милиция капитани И. Худайбергеновлар олиб бораётган ишлар мақтовга лойиқдир. Айни пайтда Олмалик, Янгийўл шаҳарлари ҳамда Қибрай тумани ИИБларида аҳвол сезиларли даражада ўзгараётганини таъкидлаш жоиздир.

Н. АЛИМОВ,
милиция майори.

UCHINCHI «Поетга» gazetasining ilovasi

TV OLAM

TANIQLI KISHILAR BILAN UCHRASHUV,
HAJVIYA, XANDALAR, KROSSVORD,
SKANVORD, MUNAJJIMLAR BASHORATI,
HAYRATOMUZ VOQEALAR,
SPORT YANGILIKLARI, INTERNET XABARLARI

Фаройибот

Тигсиз, қисқичсиз операция қилувчи филиппинлик жаррох (хилер)лар ҳақида шов-шувлар неча ўн йилдирки тинмайди. Хилерлик қобилияти ва бунинг сирига бағишлаб минглаб мақолалар чоп этилган, буни дунёнинг йирик университетлари олимлари ўрганишган. Аммо тилсим ҳали охиригача очилгани йўқ. Айримлар хилерларни одамларни алдаб-сулдаб пулини олувчи фирибгарлар деб ҳисоблашади.

Бошқалар эса уларни ўта оғир хасталикларни даволай оладиган, худо юқтирган кишилар, деб таърифлашади. Гап шундаки, филиппинлик хилерлар ўта мураккаб жаррохликни тигсиз, фақат қўллари ёрдамида амалга оширишади. Улар медитация ҳолатига киргач бармоқлари билан беморнинг қорнини кесиб, тана ичига қўл тиқиб хасталанган аъзони ёки зарарли безни узиб олишади. Шу пайтда тери юзига қон отилиб чиқади. Хилер операцияни тугатиб, қўлини қорин ичидан тортиб олгач, бемор танасида ҳеч қандай чандик, из қолмайди. Операция чоғида беморнинг ўзи умуман оғриқ ҳис қилмайди, фақат ичини биров пайпаслаётгандай туюлади.

дирмай тўқималарни кесади. Бир швейцариялик тиббиёт мутахассисининг фикрича, хилерлар бу ноёб қувватларини беморнинг хаста аъзосига йўналтирадilar. Мазкур қувват худди радио тўлқинларга ўхшаб хаста аъзога ёки зарарли безга етиб бориб, уни узиб олиб жаррохнинг кафтига "қўяди".

– Худога ишонишдан ташқари бу ишларимиз илмий асосга ҳам эга, – дейди машҳур филиппинлик хилер Алекс Орбито. – Аввал биоқувват мижознинг териси ус-

ларни даволай бошладди. Аввалига операция чоғида пичокдан фойдаланди. Тертени "ноқонуний шифокорлик фаолияти"да айблашганида у кутилмаганда тигсиз, фақат қўллари ёрдамида ҳам бемор танасини ёра олишини пайқади. Бунда ҳеч қандай из қолмасди. У жон бераётган бир америкалик офицерни даволаб, танилиб кетди. Машҳур режиссёр Ормонд операцияни бошдан-оёқ тасвирга туширди. Хилер тана ичидан олган тўқималарни лаборатория таҳлилига топширди. Натижалар ҳайратланарли эди: тўқималар ҳақиқатан беморга тегишли бўлиб, ҳеч қандай алдам-қалдам қилинмаганди. Хилер бармоғини беморнинг кўзига тиқиб катарактани олиб ташлади. Мижоз ҳеч қандай оғриқ сезмади. У швейцариядан келган тиббий консилиум олдида ҳам қобилиятини намойиш этди. Дартмунд университети физика профессори, доктор Стеллер "жаррох" ҳақида бутун бошли китоб ёзди. У ҳам Терте кўплаб тигсиз операциялар қилганини тасдиқлади. Профессорнинг гувоҳлик беришича, бу мўъжиза куруқ қўл ёрдамида, ҳеч қандай гипнозсиз, анестезиясиз, оғриқсиз ва инфекция юқтирмасдан содир этилган. Япон шифокори Исаму Кимура операция чоғида оққан қонни текшириб, у ҳақиқатан беморга тегишли эканлигини аниқлади. Баъзан қон куйқалари одамга ҳам, ҳайвонга ҳам тааллуқли бўлмасди. Терте бу касалликнинг, "салбий қувват"нинг хилер кўлида моддийлашуви дея изоҳларди.

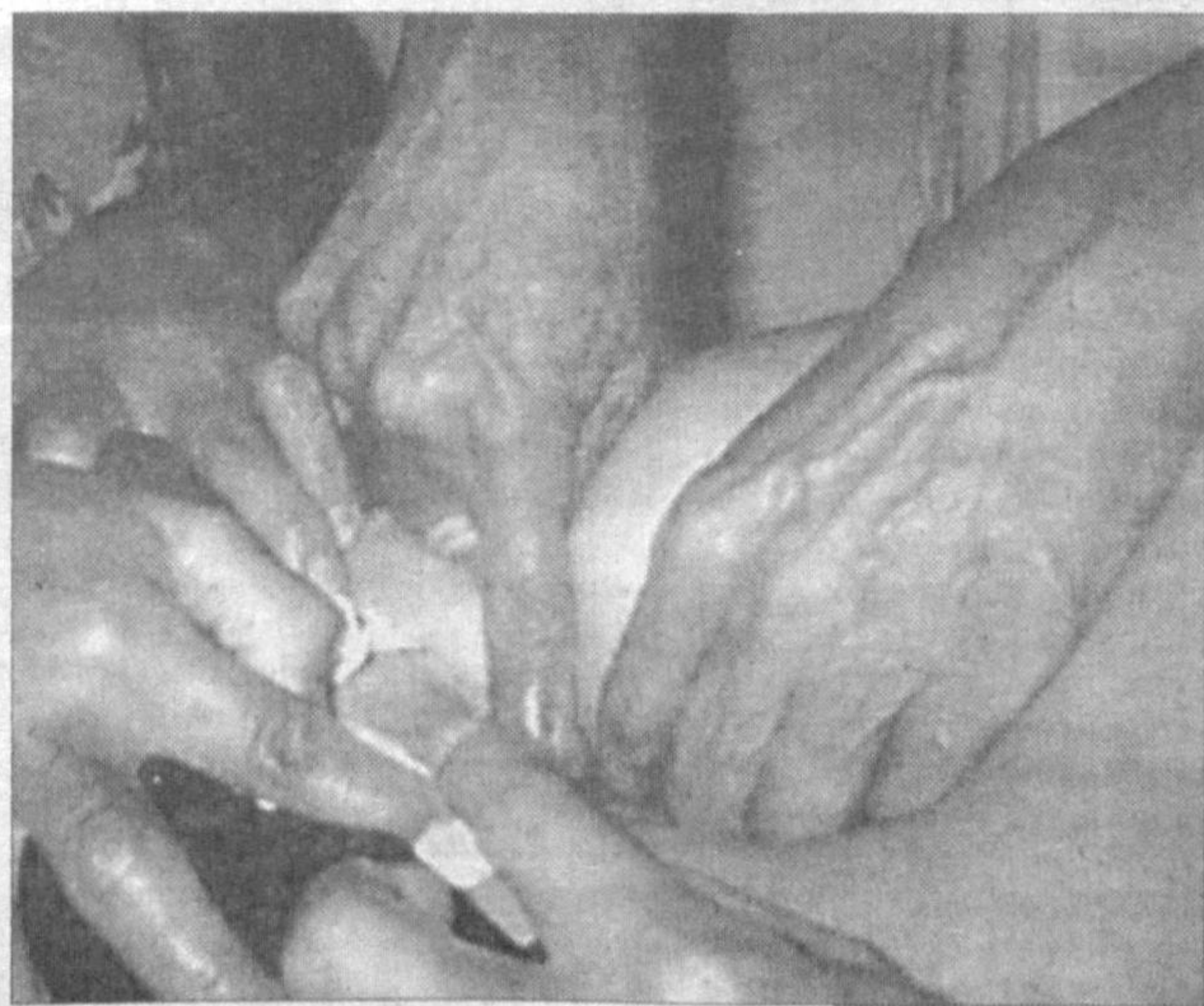
ТИГСИЗ ЖАРРОХЛИК

– Тўғри, биз ҳақимизда ҳар ким ҳар хил гапиради, – дейди Филиппин хилерлари уюшмасининг бош котиби Мельвин Сальвиор. – Албатта, улар гумон қилишга ҳақли. Қолаверса, хилерлар орасида лўттибозлари ҳам учраб туради. Биз ўзимизни ихлос-иймон ёрдамида даволовчилар деб атаймиз. Исо Масих беморларга шифо ато этганига даҳрийлардан бошқа ҳеч ким шубҳаланмас керак. Хужжатларда қайд этилган илк тигсиз операция 1943 йили Лусон оролининг шимолий қисмида амалга оширилган эди.

СИРЛИ ОРОЛ

Филиппинда хилер қабулига кириш учун узундан-узоқ навбатда туришади. У бемордан Исо Масихга эътиқод қилиш-қилмаслигини сўрайди. Мабодо эътиқод қилмаса, операцияга қўл уриб ўтирмайди. Чунки хилер "Менинг кўлим билан худо даволайди", – деб ҳисоблайди.

Бундай жаррохлар бир неча юз нафар бўлиб, асосан Багио шаҳри атрофида яшади. Шаҳар яқинидан кема сузиб ўтадиган бўлса, унинг ўлчов асбоблари ишламай қолади. Бу ҳодиса вертолётларда ҳам кузатишган. Шунинг учун шаҳар атрофида уларнинг пар-

воз этишлари тақиқланган. Тахминларга кўра, оролнинг мазкур худудида ўта кучли қувват майдони мавжуд. Балки шунинг учун ҳам хилерлар Лусоннинг шимолий қисмидан ташқарида бундай операцияларни ўтказишга камдан-кам жазм этарлар.

– Операция чоғида хилер худди ҳинд йогларига ўхшаб чуқур рухий ҳолатга тушади, – дея изоҳ беради Мельвин Сальвиор. – У бошқа ўлчамлар оламига ўтади. Одатда "жаррох"лар операцияни тугатгач, бу жараённинг тафсилотларини умуман эслолмайдилар. Улар ҳатто беморни қандай даволашганини ўзлари тушунишмайди. Ҳаммаси англандан

ҳолатда юз беради. Миясига келган фикр хилерга фақат халақит бериши мумкин, холос. Бундай шифокорларнинг қобилияти ўзгарувчан – гоҳ кучайиб, гоҳ сусайиб туради. Баъзан ҳафталаб рухий ҳолатга тушолмаслиги мумкин.

Шубҳаланганларни хилерлар қандай қилиб тигсиз операция қилишади, деган масала ўйлантиради. Энди тасаввур қилинг: кўлингизни сувга тиқиб яна тортиб олдингиз. Сув юзасида ҳеч қандай из қолмайди. Бу ҳам худди шундай гап. Операция чоғида нафақат хилер, балки бемор танасининг операция қилина-

ётган қисми ҳам бошқа ўлчамлар оламига ўтиб қолади. Вужуднинг ўзга ўлчамли кенгликка кўчиши

тига тўпланади. Унинг заррачалари бир-бирини итараб, хужайралар орасига тиқилишади. Натижада ҳосил бўлган тирқишдан хилернинг кўли ичига киради. Бемор оғриқ ҳис қилмас-

эса ўта фавқуллодда ҳодиса эмас. Будда динига сиғинувчи роҳиблар, ҳинд йоглари, африкалик кохинлар то бугунгача бунинг уддасидан чиқишяпти.

Операциядан сўнг жароҳатнинг тез битиши борасида турли фикрлар мавжуд. Улардан бирига кўра хилер медитация ҳолатига тушганда унинг бармоқлари учига ўзига хос биомайдон пайдо бўлиб, худди лазер нурига ўхшаб чандик қол-

лигига сабаб бармоқлар асаб толачаларига тегмайди. Операция тугаши билан биомайдон ҳам йўқолади, тўқиманинг хужайралари асл ҳолатига қайтади, ўзаро туташади.

МЎЪЖИЗАГА ГУВОҲ БЎЛГАНЛАР

Филиппиндан ташқарида дастлабки машҳур хилер Элеутурио Терте эди. У 25 ёшида одам-

Хилер Терте 1979 йили саксон ёшида қашшоқликда оламдан ўтди. У ўз операциялари учун беморлардан ҳеч қандай ҳақ олмасди. "Худо менга бу қобилиятни текинга берди, мен ҳам одамларга бепул хизмат кўрсатишим керак", – дер эди жаррох. Баъзан унинг уйида кун бўйи бирор егулик бўлмасди.

(Давоми бор).

Хориж матбуоти материаллари асосида тайёрланди.

Гайритабий воқеалар

ГЕОЛОГЛАР ҚАЁҚҚА ҒОЙИБ БЎЛИШДИ?

Стивен Броди ҳар томонлама маълумотли киши эди. У нафис фанлар мактабини тугатди. Сўнг Нью-Йорк университетининг иккита курсини битирди. Геология унинг азалий орзуси эди. Бир гал Аризонада очик кварц конлари борлигини эшитганди. Стивен яқин дўсти, ҳаваскор-геолог Жон Фюрни ўзига ҳамроҳ қилиб олди. Улар танишлари рассом Жон Робинсонга ҳам бирга боришни таклиф қилишди. Аммо рассом таклифни рад этди. Аҳо шахридан юз қақирим нарида бўлган бу жойда мўъжазгина ҳиндулар қишлоғи бор эди.

Фюр билан Броди ётоғи бор маҳаллий қовоқхонада жойлашди. Улар экспедицияга кўнгулдагидек тайёрланиб ҳаракат режаларини тузиб олмақчи эдилар. Қовоқхона эгаси бир қарашда мижозларининг ниятини англади. Дарҳол бу оқтанлилар ҳақида қишлоқ ахлига гапириб берди.

Эртаси куниёқ ҳаваскор геологларнинг олдида бир нечта маҳаллий ҳинду келди. Улар меҳмонларга боришни ният қилган жойлари хосиятсиз экани, у ерда сирли воқеалар юз бериб туриши, ҳатто бир неча ҳамқишлоқлари изсиз ғойиб бўлишганини айтдилар. Сухбат чоғида "оловли сув", яъни спиртли ичимлик ичилгани учун геологлар бу гап-сўзга унча эътибор беришмади.

Кейинги куни Броди ва Фюр йўлга чиқишди. Кечга томон мўлжаллаган манзилларига етиб боришди. Эрта тонгдан кварц излашга киришдилар. Тушга яқин Бродининг қошига ҳаяжонланган ҳолда Фюр югуриб келди. У ўзларидан 150 метрлар наридаги қоя ёнида икки шарпа кўринганини айтди. Броди ҳам тикилиб қараб икки со-

яни пайқади. Узоқдан улар ёмғирпўш ёпинган икки эркак кишига ўхшаб кетишар, геологларнинг ишини зимдан кузатишарди. Ҳаво ҳарорати +40 даражадан юқорилиги ҳисобга олинса, уларнинг кийиниши гайритабий кўринарди, албатта.

Орадан 20 дақиқалар ўтгач соялар геологлар томон юра бошлади. Броди ва Фюр бундан бу ёғига нима бўлишини, билишмасди. Шунинг учун жимгина кутиб туришди. Ораларидаги масофа ўн қадамча қолса ҳам номаълум кимсаларнинг юзи кўринмасди.

Бу чидаб бўлмас жазира билан қўшилиб, Фюрга ёмон таъсир қилди, чоғи. У бегона кимсаларга бақариб, тош отди. Тош ёмғирпўш орасига кириб ғойиб бўлди. Фюр буни кўриб кўрқиб кетди ва қочишга тушди. Броди шеригига "қочма!" деб қичқирди. Фюр эса 40 қадамлар чамаси югуриб бориб, йиқилиб тушди. Шу йиқилганича қимирламай ётаверди. Номаълум кимсаларнинг бири қўлидаги узун сигарасимон нарсани Фюрга чўзди. Унинг учидан ингичка нур чиқиб, Жоннинг танасига санчилди. Броди қаршилиқ кўрсат-

масликка аҳд қилди. Унга келгиндилар орқаларидан юришини имо-ишора билан буюришди. Қоя орқасига ўтишгач уни қип-яланғоч қилиб ечинтириб қўл фонарига ўхшаган, ялтироқ нарса ёрдамида ҳамма ёғини текширишди. Сўнг ерга ётқизиб, бошига дисклар ўрнатилган шлём кийдиришди. Дисклар ишга тушиб айлана

бошлагач, Броди хушидан кетди.

Унинг ёдида қолган яна бир нарса – ёруғ, ғорсимон хона эди. Хона ичида ўзига ўхшаган аллақанча одамлар гўё қарахтдек юришарди. Броди ўзини худди пода ичидаги сигирдек ҳис этди. Уни ҳаммасидан ҳам ўзининг бефарқлиги ҳайратга соларди.

Броди бир неча марта ўзига келди. Аммо ҳар гал ёмғирпўш ёпинган кимса югуриб келиб унга шарикли ручкага ўхшаш нарсани қаратарди. Унинг учидан чиққан нур Бродини тагин қарахт қилиб қўярди.

Стивен Яна 20-22 ёшлардаги асира билан суҳбатлашганини эслади. Қиз анчадан буён тутқунликда экан шекарли, аксар асирларни танирди. У ёмғирпўшли кимсаларга "деро" деб мурожаат қиларди.

Броди ўзига ёки бошқа асирларга овқат беришганини ҳеч эслолмайди. Уларни бошқа хонага олиб чиқишгани ёки сўроқ қилишгани ҳам эсида қолмаган. Бўлди. Бошқа ҳеч нарса ёдида йўқ. Аммо ҳаммасидан қизиғи унинг қайтиши бўлди.

Кунларнинг бирида у ўзини Нью-Йорк кўчасида кетаётганини пайқаб қолди. Соқоли қиртишлаб олинган, сочи тартибга келтирилган, эғнида қимматбаҳо костюм бор эди.

Бруклиндаги ижарага олган хонадонига келса, бир неча ойлик ижара пулини тўлаши лозимлигини айтишди. У Нью-Йоркда ярим йилдан ортиқ вақт бўлмаган экан. Ҳатто ўзи ва Фюрга полиция қидирув эълон қилибди.

Броди бўйдоқ эди. Уйида ундан ҳеч ким хавотир олмасди. Стивен танишларидан фақат Жон Робинсонга бошидан ўтганларни батафсил гапириб берди. Аммо у ишонмади, ўзингча тўқиб-бичяпсан, деди.

Стивенни икки марта полиция идорасига чақиртиришди. У Фюрнинг йўқолишига оид кўрсатмалар берди. Сўнг Бродини рухий касалликлар шифохонасига ётқизишди. Шифокорлар Стивенни мутлақо соғ деб топишди. Қони таркибида гиёҳвандлик моддаси, алкоголь топилмади. Шундай бўлса-да, ташқаридан унга рухий таъсир, тазийқ ўтказилган, деган хулосага келишди. Тўрт кундан сўнг у касалхонадан чиқди. Робинсон билан учрашганида уни ўз устахонасига таклиф қилди. Робинсон қулай вақт топиб, дўстининг хонадонига борса, эшик қулф.

Орадан тўрт ой ўтиб, Бродининг уйи эшигини полиция очди. Устахонада галати табиат манзаралари тасвирланган суратлардан бошқа гайриоддий ҳеч нарса топишмади. Бирор нима йўқолган йўқолмаганини аниқлаш учун Робинсонни таклиф қилишди. Ҳамма нарса жойида эди. Фақат... Бродининг ўзидан бошқа. Уй эгаси ҳатто бирор-бир хат-хабар ҳам қолдирмаганди. Робинсон суратларни кўриб ҳайрон қолди. Сабаби, дўсти нукул портрет чизарди. Табиат манзаралари уни қизиқтирмасди.

Мана, ўшандан буён ўн йил ўтдики, ҳеч ким қайтиб Стивен Бродини кўрмади.

Мексика кўрфазиди, қирғоқ яқинида кўримсизгина кимсасиз орол бор. Уни Шайтон ороли деб аташади. 1611 йилда қароқчилар ўз кемасидаги ярадорларни (жами 13 киши) оролда қолдириб, навбатдаги талончиликка жўнашди. Капитан бир ҳафтадан кейин келиб ярадорларни олиб кетишга ваъда берди. Аммо қароқчилар ҳаёти турли тасодифларга тўла. Шунинг учун улар шерикларини олиб кетгани бир ойлардан кейин келишди. Қарашса, ҳеч қаерда одам зоти кўринмайди. Қўл учидида қурилган кулбалар ҳам бўм-бўш эди. Аммо қурол-аслаҳалар, лашушлар жойида турарди. Ҳиндулар ҳужум қилишса, бу нарсаларни қолдиришмасди. Ўрнатилган хоч эса ағдарилиб ётарди. Ана ўшандан буён орол машҳур ном орттирди.

ХОСИЯТСИЗ ОРОЛЛАР

Орадан анча йил ўтгач бошқа бир қароқчилар кемасининг капитани шу ерга хазиначини яшироқчи бўлди. Оролнинг хосиятсизлигидан унинг хабари йўқ эди. Ярим тунда капитаннинг ёрдамчиси беш матрос кўмагида оғир сандиқларни қайиққа ортиб, оролга йўл олишди. Тонггача улар кемага қайтишмади. Довул яқинлашаётгани учун кема кўрфаз ичкарасига кирди. Довул икки кеча кундуз давом этди. Учунчи кун қароқчилар оролга қайтиб келишди. Аммо шерикларининг изини ҳам топишолмади. Хазиначини-ку айтиб ўтирмайлик. Капитан ёрдамчисини хоинликда айблади.

XX асрнинг 50-йилларида ўша капитаннинг авлоди уйдаги лаш-лушлар ораси-

дан марҳум аждодининг кундалигини топиб олди. Унда кема дарғаси ўз ёрдамчисининг хоинлиги ҳақида ёзган эди. Бунга ишонмаган саргузашталаб қариндош

ёрдамчилар ёллаб, яхтага ўтириб, орол томон йўлга чиқди. Экспедиция яширинча уюштирилди. Орадан икки ой ўтиб, қучли довул

яхта бўлақларини Мексика қирғоқларига чиқариб ташлагач, кема журналига қараб оролга саккиз киши тушганлигини аниқлашди. Аммо кутқарувчилар жамоаси у

ердан фақат бўш чодирлару, сочилиб ётган анжомларни топишди, холос. Яхта экипажи аъзолари эса изсиз йўқолишган эди.

Африка қитъасининг Рудольф кўлидаги орол ҳам ўзининг беҳосиятлиги билан "машҳур"дир. Расман у Жанубий кўл деб аталади. Аммо маҳаллий аҳоли кўлни Энвиатенет (Борсакемас) деб номлаган. 1935 йилда кўл ҳудудида жаноб Вивиан Фуш раҳбарлигидаги экспедиция иш олиб борарди. У оролни тадқиқ қилиш учун ўзининг икки ходими – Мартин Шефлис ва Билл Дайсонни жўнатди. Африкани беш кўлдек биландиган бу мутахассислар оролга эсон-омон етиб боришди. Икки кундан кейин улар ҳамма иш режадагидек кетаётганини хабар қилишди. Шу-шу тадқиқотчилардан бошқа сигнал келмай қўйди.

Икки ҳафтадан кейин Фуш оролга уч нафар кутқарувчи-

ни юборди. Улар ҳеч кимни топа олишмади. Фуш яқин орадаги Марсобиет шаҳридан самолёт чақиртирди. 200 нафар маҳаллий аҳоли ҳам катта мукофот дарагини эшитиб, Борсакемас оролининг ҳар қаричини текшириб чиқишди. Аммо икки геолог барибир топилмади.

Бир неча йилдан сўнг оролга эльмолло қабиласидан айрим оилалар кўчиб боришди. Сабаби, улар кўни-кўшнилари билан чиқишмай қолишган эди. Улар материкка балиқ олиб боришди, тери ва сутга айриб олишарди. Қариндошлар билан борди-келди ҳам қилишарди. Аммо нима бўлдию, Борсакемас оролилик оилалардан ҳеч қандай хабар келмай қўйди. Хабар олгани борган одамлар эса бўм-бўш қишлоқ, ўтсиз ўчоқларни, ҳеч ким тегмаган нарсаларни кўриб, ҳангу манг бўлиб қолишди. Ўттиз кишидан бирортасининг на ўлиги топилди, на тириги.

Хориж матбуоти материаллари асосида тайёрланди.

ЧОРШАНБА, 11

ЎзТВ - I

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шархи.

ЎзТВ - II

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг".
9.00 Давр.
9.15 "Давр" - интервью.

ЎзТВ - III

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал.
17.55, 20.45, 22.15 "Экспресс" телегазетаси.

ЎзТВ - IV

Биринчи канал.
6.30-8.00
ЎзТВ - IV.
16.30 Кўрсатувлар тартиби.

ОРТ

5.00 Телеканал "Доброе утро".
8.00 Новости.
8.05 "Земля любви, земля надежды".

РТР

3.45 "Доброе утро, Россия!"
6.45 Телеканал "Главные роли".
7.40 Телеканал "Госпожа Победа".

ТВ 3

7.30 "Победоносный голос верующего".
8.00 Мультсериал "Ураганчики".
8.30 Худ. фильм "ПО 206-й".

НТВ

5.00 УТРО на НТВ.
7.45 Сериал "ДАЛЬНОБОЙЩИКИ".
9.00 "СЕГОДНЯ УТРОМ".

ТВ 3

7.30 "Победоносный голос верующего".
8.00 Мультсериал "Ураганчики".
8.30 Худ. фильм "ПО 206-й".

REN TV

7.30 "24". Информационная программа on-line.
8.00 "Большие деньги".
8.30 "Fox Kids": "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ".

ТВ 3

7.30 "Победоносный голос верующего".
8.00 Мультсериал "Ураганчики".
8.30 Худ. фильм "ПО 206-й".

REN TV

7.30 "24". Информационная программа on-line.
8.00 "Большие деньги".
8.30 "Fox Kids": "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ".

ТВЦ

7.00 Информационно-развлекательный канал "Настроение".
9.50 Газетный дождь.
10.05 "РАЗЛУЧЕННЫЕ".

ЕВРОСПОРТ

9.30 Экстремальный спорт. МОЛОДЕЖНАЯ ЗОНА.
10.30 Футбол. Молодежный фестиваль во Франции.

ПАЙШАНБА, 12

ЎзТВ - I

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шархи.

ЎзТВ - II

6.55 Кўрсатувлар дастури.
7.00 "Мунаввар тонг".
9.00 Давр.
9.15 Тонгги сериал: "Виждон" 7-кисм.

ЎзТВ - III

17.10 Кўрсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал.
17.55, 20.45, 21.55 "Экспресс" телегазетаси.

ЎзТВ - IV

Биринчи канал.
6.30-8.00
ЎзТВ - IV.
16.30 Кўрсатувлар тартиби.

ОРТ

5.00 Новости.
5.10 В. Медведев и З. Кириенко в фильме "Вдали от Родины".

РТР

4.00 Г. Юматов, В. Лановой и Е. Герасимов в детективе "Петровка, 38".

ТВ 3

7.30 "Победоносный голос верующего".
8.00 Мультсериал "Ураганчики".
8.30 Худ. фильм "МОЙ БРАТЕЦ - БЕЙБ".

НТВ

5.35 В. Ивахов в героико-патристическом фильме "ПРАВО НА ВЫСТРЕЛ".

ТВ 3

7.30 "Победоносный голос верующего".
8.00 Мультсериал "Ураганчики".
8.30 Худ. фильм "МОЙ БРАТЕЦ - БЕЙБ".

REN TV

8.30 "Безумный мир". Док. фильм.
9.00 "Fox Kids": "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ".

ТВ 3

7.30 "Победоносный голос верующего".
8.00 Мультсериал "Ураганчики".
8.30 Худ. фильм "МОЙ БРАТЕЦ - БЕЙБ".

REN TV

8.30 "Безумный мир". Док. фильм.
9.00 "Fox Kids": "ПАУЭР РЕЙНДЖЕРС, ИЛИ МОГУЧИЕ РЕЙНДЖЕРЫ".

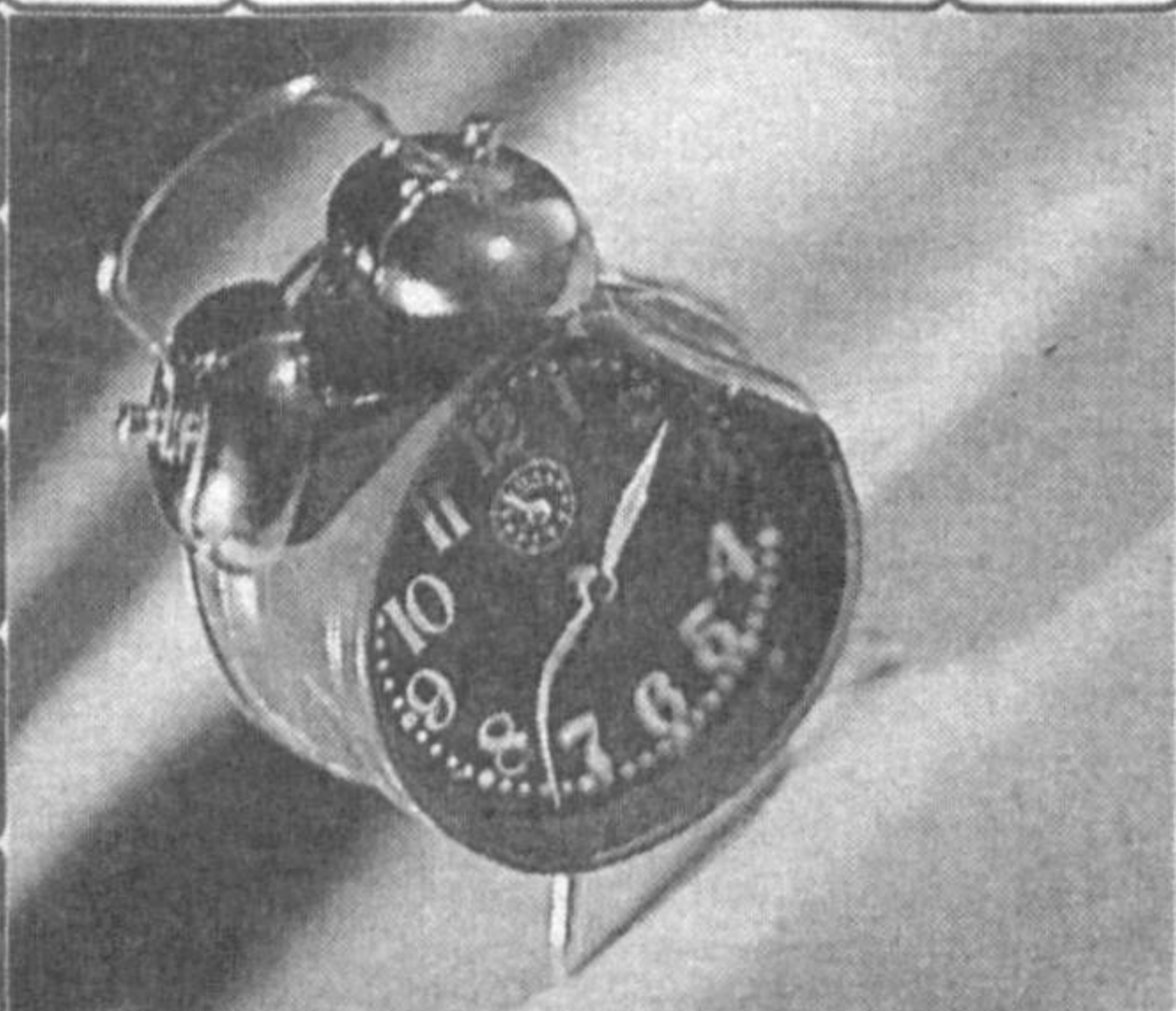
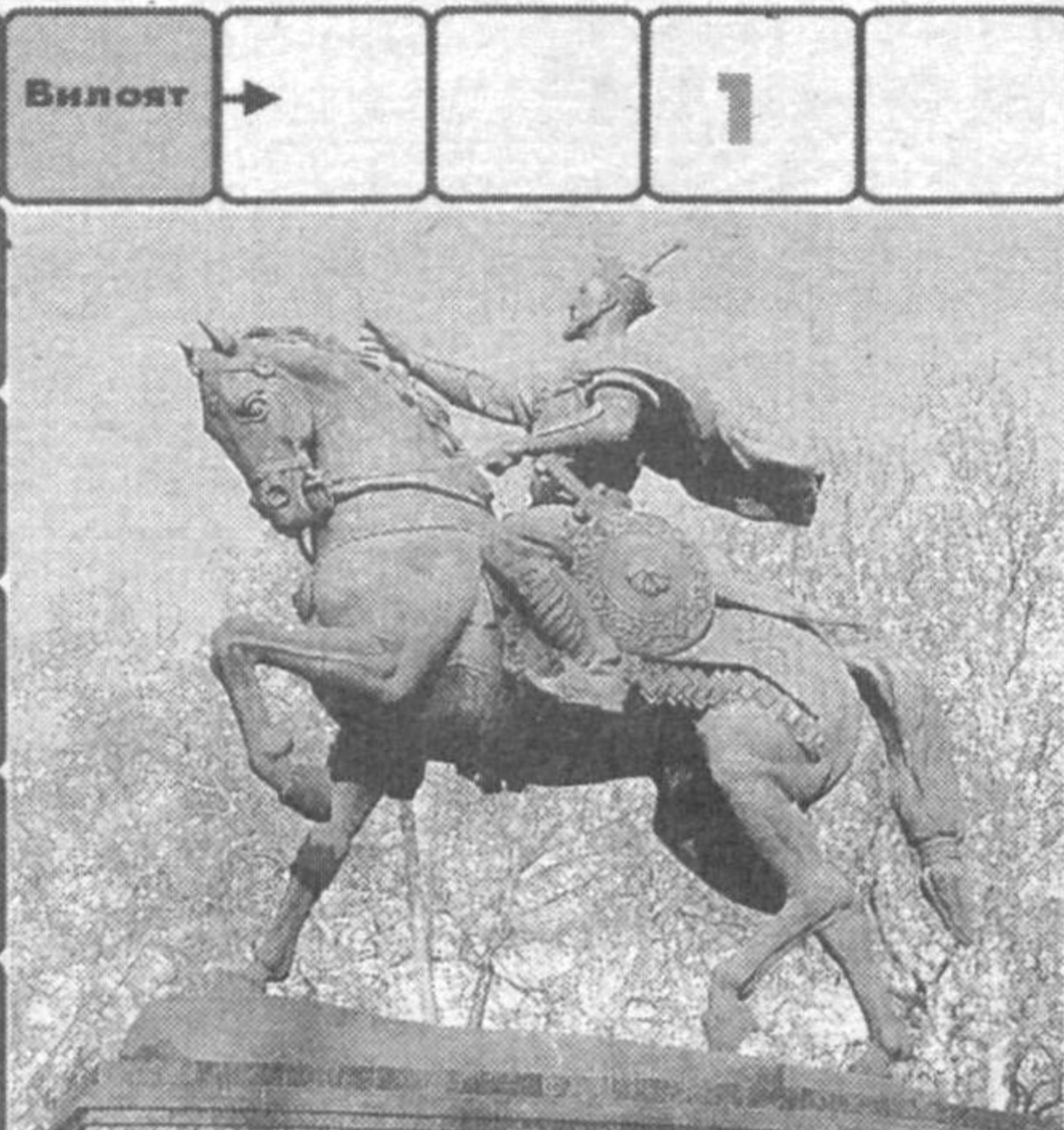
ТВЦ

8.35 "ФАСИЛИЙ БУСЛАЕВ". Худ. фильм.
10.00 "Чипполино". Мультфильм.

ЕВРОСПОРТ

9.30 Парусный спорт. Под парусами.
10.00 Конный спорт. Кубок Наций Сямсунг в Португалии.

Таваллуд маскани	Вилоят		1				Чинни ашбси		2	
				Ширилик	Донравий манзара		Сутка қисми		Илм ол	Ҳикмат
									Кўзбойлоқчи	Дон маҳсулоти
				Ҳарбий унвон	Авто қисм		Чин..	3	Маросим	
				Тўрт бурчак						Қимматли қоғоз
				Мерган	Қисқа	..ош				Цирк артисти
							Туркия кули			
	Рус олими	Газлама		Рус фазогири	Хунармандчилик	Ишва	Тур, хил	Халқ куйи		
	Бўшлиқ	Оз		Гина						
5	Тўсиқ									
Ҳашар	Меҳнат	Қаттиқ жинс		Падар						
			6	Терма кўшиқ					Спорт уйинлари	Бўсага
	Найза	Аъзо		Қуш товуши						Шариф шаҳар
		7	Устоз боксчи	8					Енгиллик	9
										Фурсат
10										Фасл
							Ҳиндистон штати			
				Балиқ	Бардош	Тоглик	Озгина	11	Футбол термини	
										Суварий
				12			..лон		Қалб	Жавохир
				Ўзбек кинорежиссёри	Нок нави		Физик зарра		Жануб дарахти	Хотира
					Пул бирлиги				Либос қисми	
Соат қисми								14	Уя	
	Бўнак пул	Бино қисми	Идиш	Муродли рақам	Қаршилик ўлчасич	Замин				
	Саб..					Аждар оғзи	Нота			
	Пайгамбар			Томон	15	Орзу				
				Душман						
	Ишора	Дуо				Санд Аҳмад асарни	Камроқ			
										16

10 11 2 11 1 3 4 6 14 4 5 11 7 8 4 Тузувчи К. ОРИПОВА
 14 4 12 5 9 5 2 4 7 1 16 8 4 15 11 13 11 5

ГАЗЕТАМИЗНИНГ ЎТГАН СЕНИДА ЧОП ЭТИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ:
 “Ёдгор”. Регистон. Кўкча. Ра. Баёз. Киншаса. Кўк. Абай. Габон. Илож. Ой. Арка. Ари. Ашб. Ёз. Изм. Исирга. Даража. Йод. Синф. Риёзат. Туз. Ўт. Гдина. Байдарка. Ўч. Мур. Тоқ. Янтоқ. “Авазхон”. Анализатор. Олимжон. Рация. Изолятор. Қудчилик. Тонг. Ориф. Ондатра. Кул. Искана. Катализатор. Онг. Таг. Ривож. Нур. Лаб. Лирика. Янгийўл. Йўл. Ля. Баландлик. Регби. Тилшунослик. Қори. Дўлма. Инглиз. Енгил. Ўлан. Ироқи. Соломон. Ит. Болгария. Никитин. От. Британия. Кек. Ни. Иш. Илик. Оз. Жарлик. Рейн. Ипак. Андижон. Ола. Ис. Тин. Олти. Инқироз. Асл. Колба. Лок. Блок. Мусиқа. Танқид. Зах. Нумизматика. Хазон.
 Қалит сўз: Яхши нақл томири – ақл.

СПОРТ+ФУТБОЛ

Футбол бўйича Ўзбекистон миллий чемпионатининг учдан бир қисми ўз ниҳоясига етди. Кунни кеча олий лига жамоалари ўн биринчи тур беллашувларини ўтказишди.

28 май кунни Осиё футбол конфедерацияси (ОФК) тўққизта номинация бўйича 2002 йил лауреатларини эълон қилди. Номинациялар орасида "Энг кучли жамоа" ва "Энг яхши ёш футболчи" танловида "Пахтакор" жамоаси ва Илёс Зейтуллаев асосий даъвогарлардан ҳисобланарди.

«ПАХТАКОР» - ҚИТЪАДА ТЕНГСИЗ!

Кутилганидек, ОФК "Пахтакор"ни 2002 йилдаги Осиёнинг "Энг кучли жамоаси", деб эълон қилди. Бунга пахтакорчиларнинг Ўзбекистон чемпионати ва кубоги мусобақасида бош совринни қўлга киритгани, халқаро майдондаги ишончли ўйини асос бўлди.

"Пахтакор" футболчилари ОФК томонидан илк маротаба ташкил этилган чемпионлар лигаси баҳсида барчадан кўп-11 учрашув ўтказиб, бешта босқичда муваффақиятли иштирок этди.

Жанубий Корея ва Японияда бўлган жаҳон чемпионатида иштирок этган футболчиларга катта эътибор қаратилгани боис "Энг яхши ёш футболчи" соврини Жанубий Корея терма жамоаси таркибидан барча учрашувда майдонга тушган Ли Чан Суга насиб қилди. Умуман олганда, тўққиз номинациядан тўрттасида Жанубий Корея, иккитасида Япония вакиллари ғолиб бўлди.

"Пахтакор" келтирган мукофот Ўзбекистон учун иккинчиси. Бунгача 1999 йили марҳум Маҳмуд Раҳимов Осиёнинг "Энг яхши мураббийси" совринига лойиқ топилган. Бундан ташқари, 1998 йилда Николай Ширшов, бир йилдан кейин Павел Бугало Осиё юлдузлари рамирий терма жамоасига киритилган.

КЛУБ БАНКРОТ БЎЛДИ

Дунёдаги энг кекса жамоа ҳисобланган "Ноттс Каунти" банкрот деб эълон қилинди. Бу жамоанинг ҳозирги кредиторлари "кекса клуб"ни учта харидордан бирига сотиб юбормоқчи. Кредиторлар айнан шу йўл билан жамоанинг Англия чемпионатидан чиқариб юборилиши олдини олмақчи.

Англия футбол лигасининг дастлабки аъзоларидан бўлган "Ноттс Каунти" эришган энг юқори натижалар 1891 ва 1901 йилларга тўғри келади. Ўшанда ушбу клуб мамлакат биринчилигида учинчи поғонагача кўтарилган. Шунингдек, 1894 йилда Англия кубогини қўлга киритгани ҳам жамоа тарихидаги ёрқин саҳифалардан бири ҳисобланади.

Ушбу турда мусобақа жадвалининг юқори қисмидан жой олган жамоаларнинг барчаси ғалаба қозонди. Ўтган турда Муборакда "Машъал"ни 2-1, Самарқандда 5-турнинг кечиктирилган учрашувида "Самарқанд-Д" жа-

моасини 3-1 ҳисобида мағлуб, этиб турнир жадвалида яна биринчи ўринга кўтарилиб олган "Пахтакор" навбатдаги беллашувда "Металлург"ни қабул қилди. Учрашув майдон эгалари устунлигида ўтди. Шу пайтгача фақатгина "Машъал" дарвозасини атиги бир марта аниқ нишонга олган туркменистонлик А.Крохмал "Металлург" билан бўлган ўйинда ўзини кўрсатди. У биринчи бўлимда рақиб дарвозасига икки тўп киритиб, учрашув тақдирини ҳал қилди. Иккинчи бўлимда анчадан буён захира ўриндигида қолиб кетаётган Ж.Ирисметов ва Э.Магдеев ҳам биттадан тўп киритди. Учрашув 4:0 ҳисобида пахтакорчилар фойдасига ҳал бўлди.

"Пахтакор"нинг ортидан измаиз бораётган "Нефтчи" сафарда

ўйнашига қарамай йирик ҳисобда ғалаба қозонди. Фарғоналиклар Бухорода асосан маҳаллий ёшлардан таркиб топган "Бухоро"ни 4-1 ҳисобида доғда қолдирди. Ушбу мавсум тўпурақлари баҳсида пешқадамлик қилаёт-

Ўйиннинг 15-дақиқасидаёқ М.Курбонов кулай имкониятга эга бўлганди. Лекин унинг 11 метрлик белгидан тепган тўпини дарвозабон қайтарди. Иккинчи бўлимда мезбонлар А.Писаревнинг голи эвазига ҳисобни очгандилар. Лекин орадан беш дақиқа ўтиб, Р.Аҳмедхонов ўз дарвозасига гол киритиб қўйди. Учрашувнинг сўнгги дақиқасида К.Кузнецов мезбонлар дарвозасига ғалаба тўпини йўллади.

Жорий мавсумда илк бор олий лигага чиққан "Цементчи" ҳам ўз майдонида энгилди. Бу мавсумда атиги бир марта ғалаба қозонган "Гулистон" М.Жалилов

ЧЕМПИОН ЎЗ ТАХТИДА

ган А.Бердиев бухороликлар дарвозасини икки марта аниқ нишонга олди. Унинг жамоадоши У.Исоқов ҳам дублини нишонлади. Бухороликлардан жавоб тўпини И.Юнусов киритди.

Турнинг марказий учрашуви Қашқадарёда бўлди. Буйил медаллар учун курашаётган "Насаф" мақсади ўзиникидан кам бўлмаган "Навбахор" билан куч синашди. Учрашувда наманганликлар биринчи бўлиб ҳисобни очган бўлсалар-да, ғалабани ушлаб қололмадилар. Ш.Мирхолдиршаевнинг 7-дақиқада киритган тўпига З.Холмуродов 25-дақиқада жавоб қайтарди. Беллашув тақдирини иккинчи бўлимда иккита тўп киритган В.Келдиев ҳал қилди. Мехмонлар учрашув тугашига уч дақиқа қолганида ҳисобдаги фарқни қисқартиришга муваффақ бўлдилар - 3:2.

11-тургача ўз майдонидаги барча учрашувларда ғалаба қозонган "Дўстлик" бу гал мағлуб бўлди. Кескин ва мурасасиз кечган баҳсда "Қизилқум" уч очкони қўлга киритди. Бунга эришишда уларга "Дўстлик" дарвозабони Р.Аҳмедхонов "ёрдам" бериб юборди.

томонидан киритилган ягона гол эвазига Кувасойдан уч очко билан қайтди.

Мухлислари кўз ўнгида энгилган яна бир жамоа "Қўқон-1912" бўлди. "Трактор"ни қабул қилган қўқонликлар 3:4 ҳисобида мағлубиятга учрадилар.

Ўз уйида ишончли ўйин кўрсатадиган "Сурхон" ҳам кейинги турларда очко йўқотмоқда. Сурхондарёликлар бу гал "Машъал"ни қабул қилишганди. Учрашувнинг 20 дақиқасида Ф.Ҳасанов жамоасини олдинга олиб чиқди. Лекин орадан яна шунча вақт ўтиши билан "Машъал" футболчиси - У.Жўраев ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлди.

Мусобақа жадвалида 31 очко тўплаган "Пахтакор" чемпионлик тахтини эгаллаб турибди. Тошкентликлардан бир очко кам жамгарган "Нефтчи" иккинчи ўринда. Навбатдаги ғалабадан сўнг "Қизилқум" 23 очко билан учинчи поғонада. Шунингдек, "Насаф", "Сурхон", "Дўстлик", "Навбахор" жамоалари ҳам совринли ўринлар учун курашни давом эттирмоқдалар.

"Бухоро", "Гулистон" ва "Қўқон-1912" жамоалари куйи поғоналарни эгаллаб турибди.

Боҳир БЕК.

11-ТУРДАН КЕЙИНГИ ВАЗИЯТ

Жамоалар	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. "Пахтакор"	11	10	1	0	31-6	31
2. "Нефтчи"	11	10	0	1	32-6	30
3. "Қизилқум"	11	7	2	2	21-9	23
4. "Насаф"	11	7	1	3	22-13	22
5. "Сурхон"	11	6	2	3	15-13	20
6. "Дўстлик"	11	5	3	3	13-14	18
7. "Навбахор"	11	4	4	3	14-11	16
8. "Самарқанд-Д"	10	4	0	6	14-16	12
9. "Машъал"	11	3	2	6	14-11	11
10. "Цементчи"	11	3	2	6	11-20	11
11. "Металлург"	11	3	2	6	12-23	11
12. "Трактор"	11	3	2	6	14-28	11
13. "Андижон"	10	3	1	6	9-11	10
14. "Бухоро"	11	3	1	7	16-20	10
15. "Гулистон"	11	2	1	8	7-26	7
16. "Қўқон-1912"	11	2	0	9	13-27	6

ЁШЛАР БЕЛЛАШУВИ

"Динамо" ФСЖ Андижон вилояти бўлими ташаббуси билан маҳаллалар ўртасида футбол бўйича вилоят биринчилиги бошланди. Унда ўттиздан ортиқ жамоа ўзаро беллашади.

Шу муносабат билан Андижон шаҳридаги 27-мактаб ўйингоҳида бўлиб ўтган тантанали маросимни вилоят ИИБ бошлиғининг ўринбосари, милиция полковниги М. Шамшитдинов очиб, футболчиларга омад тилади. Шундан кейин дастлабки учрашувлар ўтказилди.

Мусобақалар июнь ойининг охиригача давом этади.

Ўз мухбиримиз.

ҒОЛИБЛАРГА СОВРИНЛАР

Самарқандда қўл жанги бўйича республика ИИБ чемпионати бўлиб ўтди. Унда 200 нафардан зиёд спортчи қатнашди.

Беллашувлар мурасасиз, шидлаткор кечди. Шахсий биринчиликда ўз вазн тоифалари бўйича вилоят ИИБ вакиллари С. Илёсов, Ш. Раҳматуллаев ва В. Темировлар ғолиб чиқишди.

Жамоа ҳисобида биринчиликни ИИБ Академияси спортчилари қўлга киритишди. Кейинги фахрли ўринлар Самарқанд вилояти ИИБ ва республика ИИБ Ёнғин хавфсизлиги олий техник мактабига насиб этди. Ғолибларга қимматбаҳо совға, соврин ва дипломлар топширилди.

Д. САЛОҲИТИНОВА.

Суратда: мусобақадан лавҳа

Полиция тарихидан

(Боши ўтган сонларда).

Европа давлатларининг Осиё ва Африкадаги мустамлакаларида полиция бошқаруви ўзига хос хусусиятларга эга эди. Умумий раҳбарлик метрополия томонидан амалга оширилди. Полиция фаолиятига бевосита мустамлака маъмурияти раҳбари бошчилиқ қиларди.

Полиция отрядлари (асосан жандармерия) европаликлар ва маҳаллий аҳоли ҳисобидан бутланган. Бунда "орасига нифоқ солиб ҳукмронлик қил" тамойилига амал қилинган. Масалан, Ҳиндистонда мусулмон динига сизинувчи полициячилар бошқа динларга эътиқод қилувчи аҳоли истиқомат қиладиган ҳудудга хизмат ўтагани юборилган ва аксинча, ҳинд полициячилари мусулмонлар орасида тартиб сақлаш билан шуғулланган.

Илгари давлатчилик тажрибаси кам бўлган мустамлакалар ушбу ҳуқуқни муҳофаза қилиш институти шакли, модели кейинчалик қабул қилишди. Мустақилликка эришгач эса ўз полицияларини шу намунага қараб ташкил этишди. Тўғри, баъзан бу соҳада миллий хусусиятлар устунлик қилган. Масалан, Нигерия, Сенегал, Чад каби Африка мамлакатларида полиция бошлиқ лавозими этник қабила-ларнинг сардорларига мерос сифатида берилган.

АҚШда полиция тизими 1776 йилги Мустақиллик Декларацияси демократик гоялари ва 1787 йилги Конституция тамойиллари таъсири остида шаклланди. Айни пайтда у инглиз-саксон полиция институтларининг ҳам айрим жиҳатларини ўзида муҳасамалаштирди. XX аср бошларига келиб у куйидагиларни ўз ичига олди: шаҳарлар ва кўрғонлардаги полиция ташкилотлари; графликлардаги шерифлар ва улар бошчилиқ қиладиган агентликлар, штатларнинг полиция ташкилотлари; федерал ҳуқуқнинг полиция ташкилотлари. Сўнгисига адлия, почта, газна департаменти, ички ишлар вазирлиги, муҳофаза вазирлиги ва бошқаларга қарашли полиция ташкилотлари кирди.

АҚШ полицияси марказлашмаганлиги билан ажралиб турарди. Федерал полиция маҳаллий полиция ишига назарий жи-

ЖАТИДАН

ГЕНЕРАЛГАЧА

ҳатдан қараганда мутлақо аралаша олмасди. Мабо-до бундай аралашувга йўл қўйилганда ҳам, жуда чегараланган даражада бўларди. Мамлакат аҳолисининг аксар қисми илгари ҳуқуқ-тартибот идораларини унча ёқтирмас, уларга ишонмасди. Мухожирлар ўз ҳаётлари ва мол-мулкларини мустақил равишда, полиция кўмагисиз ёки ўз ичларидан сайлайдиган шерифлар ёрдамида ҳимоя қилишни маъқул кўришарди. Уларга давлат полицияси эмас, балки маҳаллий полиция билан ҳамкорлик қулайроқ эди. Бу АҚШда ҳуқуқ-тартибот кучлари шаклланишига таъсир этмай қолмади. Шунинг учун бўлса керак, Федерал Қидирув Бюроси сингари марказга бўйсинувчи полиция идоралари XX аср бошига келибгина пайдо бўлди.

Ўтган асрнинг биринчи ярмида дунёнинг кўплаб мамлакатларида ҳукмронлик мафкуралари кенг ёйилди. 20-30 йилларда Италия, Германия, Испания, Финландия, Туркия, Португалия, Япония, Хитой, Болгария, Польша ва Руминияда мустабид режими ўрнатилди. Қатоғонлар мустабид

давлат тузишининг асосий усуллари билан бирдир. Бунда полиция фаолиятини "аниқлаш ва чек қўйиш" формуласи бўйича белгилаш мумкин эди.

Ҳокимият тепасига сиёсий экстремистлар келган ҳар қандай мамлакатда террор авж олади. 1922 йили Италияда ва 1933 йили Германияда полиция террори икки хил кўринишда намоён бўлди. Дастлаб бу хатти-ҳаракатлар бутунлай ноқонуний тарзда амалга оширилди. Бунинг учун масъулиятни янги ҳокимият раҳбарлари ўз зиммаларига олдилар. Масалан, Г. Геринг қатоғонларни оқлаб: "Полициячи тўппончасидан отилган ўқ мен отган ўқдир. Ундан кимдир ўлса, мен ўлдирган бўламан", — деган эди. У полициячилардан ўта шафқатсиз бўлишни талаб қиларди.

Кейинроқ қатоғонларга қонуний тус берилди. Жумладан, фавкуллода қонунлар, фармойишлар қабул қилинди. Уларга кўра полициячилар муҳолифатдаги партиялар уюштирган намоишлар қатнашчиларига қарши қурол қўллашга ҳақли эдилар. Нацистлар ҳукмронлигининг дастлабки икки йилида қатоғонлар орқали 4200 кишини

ўлдиришди, 218600 кишини қийноқларга дучор қилишди, ярашди, 517000 кишини ҳибсга олишди.

Уганда мамлакатига Аминнинг олти йиллик диктаторлиги даврида 300.000 киши йўқ қилинди. Хитойда маданий инқилоб йиллари камида 20 миллион киши камалди, ўлдирилди.

Диктаторлик тузумлари жиний ҳуқуқбузарликларга қарши ҳам фаол ва шафқатсиз кураш олиб борди. Бунинг учун тегишли ҳуқуқий базалар ҳам яратилди. Масалан, 1939 йил 5 сентябрда Германияда "Халқ душманларига қарши кураш ҳақида"ги Қарор, Хитой Халқ Республикасида эса 1952 йил 20 октябрда "Халқ душманларига қарши кураш тўғрисида"ги Қонун қабул қилинди. Уларда фавкуллода судлар тузиш кўзда тутилган эди. Бундай судларда полициянинг тезкор маълумотларидан ҳам далил сифатида фойдаланиларди. Ҳуқмлар, айниқса ўлим жазоси зудлик билан ижро этиларди.

Мустабид давлатлар хусусан, уюшган жиноятчиликка қарши курашда катта ютуқларни

қўлга киритишган. Фашистлар Германиясида ярим йил ичида илгари бутун дунёга машҳур бўлган жиний гуруҳлар йўқ қилинган. Италияда 1924-1928 йилларда кетма-кет ўтказилган муваффақиятли полиция операциялари натижасида мафия фаолиятига чек қўйилди.

Мафия илк бор ўз Ватани — Сицилияда мағлубиятга учради. 1924 йилда Муссолини Сицилияга назорат сафари билан борди. Унга кичикроқ шаҳар мэри (айни пайтда Палермо вилояти мафияси бошлиғи) дон Кучча ҳамроҳлик қилди. У полициячилар ва карабинчилар кўплигини кўриб: "Полициячилар мунча кўп? Жаноби олийлари, менинг ёнимда экансиз, ҳеч нарсадан хавотир олмасангиз бўлади", — деди. Бу сўзлар диктаторнинг мамлакатда яқкаю ягона ҳоким эканлигига шубҳа қилиш билан баробар эди. Фазабга келган Муссолини Римга қайтиши билан дарҳол мафияни тор-мор келтириш ҳақида буйруқ берди. Дон Кучча биринчилардан бўлиб ҳибсга олинди.

Операцияга раҳбарлик қилишни маҳоратли полиция ходими Чезаре

Морига топширишди. Уни ҳеч иккиланмасдан мафияни енгган биринчи шахс сифатида фарб полицияси тарихига киритиш мумкин. Мори фашистлар дунёқаршига эътиқод қилмасди. То 1922 йилгача, яъни истефого чикқанича фашистлар орасидаги қонунбузарларни ҳам таъбиқ қиларди. Айнан ўз касбининг устаси бўлгани учун уни яна хизматга чақириб, Сицилияга префект этиб тайинлашди. Мориға фавкуллода ваколатлар берилган эди. Унинг раҳбарлиги остида полиция тезкор маълумотлар асосида мафия аъзолари рўйхатини тузди ва уларни ҳибсга олишга киришди. Бунинг учун карабинчилар муайян бир қишлоқни қуршаб олишарди. Аёллар ва болаларни қамалдан чиқариб юборгач, эркаларга ё ораларингиздан рўйхатдаги мафия аъзоларини бизга топширасизлар ё ҳаммаларингиз йўқ қилинасизлар, деб шарт қўйиларди. Одатда жиноятчилар дарҳол таслим бўлишарди.

Ҳибсга олинганларнинг оз қисмигина турмаларга қамалди. Кўпчилиги эса илгаридан итальян мухожирлари яшайдиган АҚШга чиқариб юборилди. Мафиячилар ўзига келиб, бегона юртнинг пастбаландини ўрганишгач "Коза ностра" ташкилотини туздилар.

Мафия фашистлар тузумига бўлган адоватини унутмади. 1943 йилда улар Сицилия орқали босиб олган АҚШ қўшинларини қўллаб-қувватладилар: йўлбошловчи, таржимон бўлиб хизмат қилдилар, разведка билан шуғулландилар. Миннатдорчилик рамзи сифатида америкаликлар уларнинг кўпчилигига ўз Ватанларига қайтиб, ҳатто маҳаллий маъмуриятда масъул лавозимларни эгаллашларига кўмаклашдилар.

БМТ маълумотларига кўра, мустабид давлатлар дунёнинг энг хавфсиз минтақалари сирасига кирди. Бу тасодиф эмас. Тоталитаризм аҳолининг ишонч-эътиборини шу тарихи қозонади. Бундан ташқари у ўз табиатиға кўра иккинчи ҳокимиятга тоқат қилолмайди.

(Давоми бор).

Хориж матбуоти материаллари асосида тайёрланди.

Навбатчилик қисми хабарлари

ИЗЗАТИНИ БИЛМАГАН МЕҲМОН

Одатда баъзан мезбондан хафа бўлишди. Меҳмоннинг иззатини жойига қўймади, дастурхонида ундай-мундай камчилик бўлди, дейишди. Аммо ўз иззатини билмаган меҳмонлар ҳам учраркан. Янгийўл туманилик Мунира Қ. Қуйичирчиқ туманида яшовчи Леонид Канниқига борди. Гапдан гап чиқиб ўзаро жанжал оқибатида уй эгасининг қорнига пичоқ уриб, ҳаётига зомин бўлди.

ЯНА МАСТЛИК КАСРИ

Қургур спиртли ичимлик шишанинг ичида жим тураркан. Баъзи одамларнинг ичига киргач эса қилғилигини бошлайди. "Жиззах-балиқ" ҳиссадорлик жамияти ишчиси Баҳодир И. мастликда шу қорхона ходими Виктор Ш.ни пичоқлаб ўлдириди.

Марғилон шаҳрилик Сергей Ч. ҳам ўзаро жанжал устида маст ҳолатда Отажон М.нинг қорнига пичоқ уриб, оғир тан жароҳати етказди. Жабрдийда касалхонага ётқизилди. Ҳар икки зўравон ҳам қўлга олинди.

САВДОЛАРИ КАСОДГА УЧРАДИ

Ички ишлар идоралари ходимлари гиёҳфурушларга қарши курашни асло сусайтиришмаяпти. Яқинда Пастдаргом туманида ўтказилган тезкор тадбир чоғида Ботир Т. 400 грамм марихуанани 150.000 сўмга сотаётган пайтда қўлга тушди.

Пойтахтнинг Сирғали туманилик Наиль Б. нинг ёнидан эса 1,5 кило захри қотил топилди.

ЎЗИНГДАН ЧИКҚАН БАЛОГА....

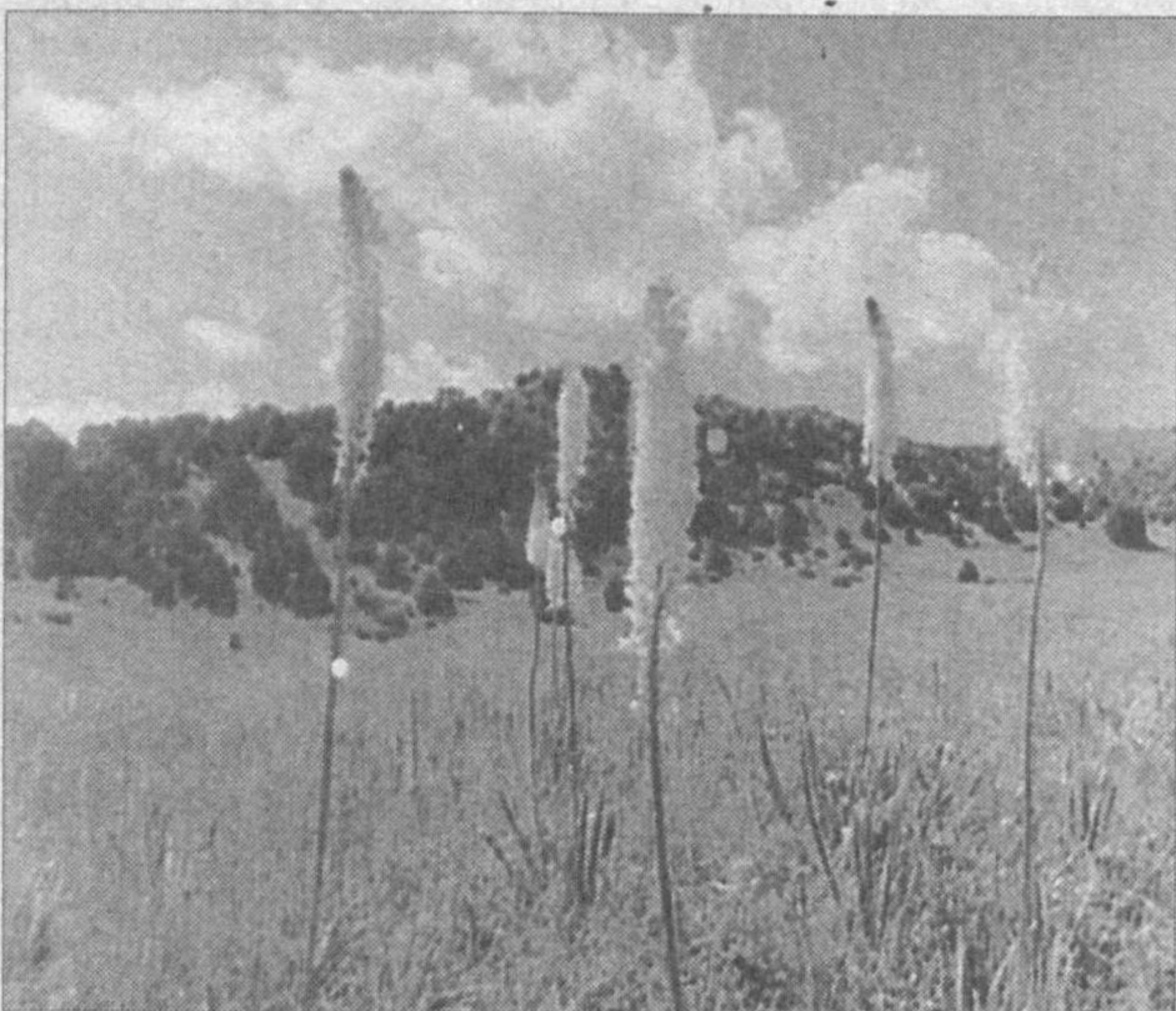
Учкўприклик тадбиркор Мўмин М. қараса, шундоқ ҳовлисида турган "Дамас" йўқ. Дарҳол ички ишлар идорасига хабар берди. Кўрилган тезкор тадбирлар натижасида ўғри аниқлашиб, қўлга олинди. У жабрдийданинг ўз жигари — жияни бўлиб чиқди. Автомашини техник соз ҳолатда эгасига қайтарилди.

ЎҒРИ ТОПИЛДИ

Шу йил 19 май куни Тошкент шаҳрида истиқомат қилувчи Суита Г.нинг уйига кимдир кириб, 100.000 сўм пулини ўғирлаб кетган эди. Яқинда ўғри тутилди. У муқаддам судланган кимса бўлиб, уй эгаси йўқлигидан фойдаланиб, хонадон эшигини қалит танлаш йўли билан очган экан.

5 июнь – Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш куни

ТАБИАТ – ОНАМИЗ

Кўпинча оддий нарсаларни ёдимиздан чиқариб қўямиз. Шулардан бири инсон нафақат жамият, балки табиатнинг ҳам фарзанди эканлигидир. Биз Она заминимиз, бошимиз узра нур сочиб турган Кўёш, ҳосилимизга барака киритаётган оби ҳаёт, кўйинги, теварагимизни ўраб турган табиат

мурувватига шукроналар айтишимиз керак. Бу авваламбор атроф-муҳитга муҳаббатимизда, гамхўрлигимизда ўз ифодасини топиши лозим.

Табиат имкониятлари чексиз эмас. У ҳам меҳрга, мурувватга муҳтож. Буни айниқса болаларимиз онгига

синдиришимиз даркор. Уларда экологик маданиятни шакллантириб боришимиз лозим. Ҳамма буюк ишлар кичик сабъ-ҳаракатдан бошланади. Писта пўчоғини, сигарет қолдиғини кўча-кўйга ташламайлик. Сув ҳавзаларига ахлат, мағзава ағдармайлик. Ҳовлимизни саранжом-сарийшта қилганимизда кўчамиз, маҳалламизга ҳам эътибор берайлик. Ҳар куни эмас, ҳар лаҳза нафас олиб турган ҳавони мусатфо сақлайлик. Болажонларимиз мева тераётганда дарахтнинг ҳам жони борлигини эсдан чиқаришмасин. Унинг шох-бутқларини синдиришмасин. Жониворларга озор бермасинлар.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилишга ҳар биримиз масъулмиз. Катта корхона раҳбари бўламизми ёки кичик тадбиркорми, буни ҳеч қачон эсдан чиқармайлик. Чунки табиат барчамизнинг онамиз, у яккаю ягона. Бизнинг келажамиз у билан боғлиқ.

Бобомурод ТОШЕВ.

Милиция майори Рўздатбой Қодиров Хива шаҳрининг "Ичан қалъа" маҳалласида профилактика катта инспектори. У 2600 нафардан зиёд аҳоли истиқомат қилаётган бу масканда тинчлик, осойишталикни сақлашда фидойилик кўрсатапти.

Суратда: Хива тумани ИИБ профилактика катта инспектори Р. Қодиров ёшлар билан суҳбатлашмоқда.

Ж. ҚОЗОҚ олган сурат.

Биласизми?

ТУГМАДАГИ СИНОАТ

Нима учун эркалар кийимидаги тугма ўнгдаю, аёлларники чап томонда? Бу одат қачондан расм бўлган? Айтишларича, бундай тартиб ўрта аср, яъни эркалар қилич тақиб юрадиган замонлардан қолган экан. Қилич одатда чап томонга осиларди. Бу эса шамширни тез суғуриб олишга қулай эди. Қолаверса, ўнг кўлни совуқда иситиш учун кўйинга тикиш, шунингдек, шарқ халқларида салом бериш учун ўнг кўлни чап кўксига – юракка яқин кўйиш ҳам ўнгай.

Аёллар-чи? Қадимда мода масалаларини аксарият ҳолларда зодагонларнинг аёллари ҳал қиларди. Уларни одатда оқсочлар кийинтириб кўйишган. Кўзгу рўпарасида кийим тескари акс этгани учун тугмани чапдан ўнга қадаш улар учун анча осон бўлган.

Ҳозир эса қилич осиб юрилмайди. Аёллар ҳам ўзлари кийинишади. Шунга қарамай, ана шу одат ҳамон сақланиб қолган.

БОШҚОТИРМА ИХТИРОЧИСИ

Кунлардан бир кун Жанубий Африкадаги Кейптуан шаҳри газетасининг бош муҳаррири маҳаллий қамоқхонадан хат олди. Унда ғалати тўртбурчаклар тасвирланган эди. Ҳар бир катта ичига эса биттадан ҳарф ёзилган бўлиб, унда шундай дейилганди: "Жаноб! Қамоқда ўтириб бир ўйин ўйлаб топдим. Уни кроссворд деб атадим. Агар лозим топсангиз, шуни газетангизда эълон қилсангиз". Муҳаррир олдин буни бир тентак ёзгандир деб эътибор бермай, хатни чўнтагига солиб қўйди. Кечқурун дўстлари билан суҳбатлашиб ўтирганида, ҳалиги хат эсига тушиб, уни даврадагиларга кўрсатди. Ҳамма бу ажойиб топишмоққа чунонам берилиб кетдики, каттадан катта ҳарфлар сирини топиш учун роса бош қотиришди, каттадан катта ҳарфлар тўғри келганда эса, худди болалар сингари қувониб кетишди.

Эртасига бош муҳаррир қамоқхонага бориб, мактуб эгаси билан танишди. Кроссвордни ўйлаб топган киши автомобил ҳалокатида сабабчи бўлиб камалган Виктор Орвеля, деган махбус экан.

Акбар АЛИЕВ тайёрлади.

Энига: 1. Аёллар ўртасида энг биринчи шохмот чемпиони. 5. Россия федерациясидаги вилоят. 10. Хайвон. 11. Фалла экини. 12. Атмосферанинг ер сатҳидан 50-80 км.дан юқори қатлами. 15. Америка авиаконструктори. 18. Ҳиндистонлик шохмот гроссмейстери. 19. Кўп овозли мусиқа асариди, энг баланд овоз. 20. Ишлаб чиқариш жараёнлари учун ва воситалари ҳақидаги билим мутахассиси. 21. Ихлосманд, мухлис. 24. Кўз аъзоси қисми. 26. Гап бўлаги. 27. Япониядаги шаҳар. 31. Тирик организмнинг химоя реакцияси мажмуи. 33. Тушунтириш, шарҳ. 34. Ҳўл мева. 35. Миллий нон тури. 36. Вилоят маркази.

Бўйига: 2. Муаммо натижаси. 3. Виждонан, холисона иш юритиш. 4. Ер юзининг фаол ҳаёт ҳукм сурган қатлами. 6. Бошқариш маскани. 7. Санъат соҳаси. 8. Кема саҳни. 9. Фарбий ярим шар шимолидаги давлат. 13. Осиё жанубидаги ороллар мамлақати. 14. Оғир саноат мажмуи. 16. Саҳна асари қисми, қахрамон ижрочисининг нутқи. 17. Ўзбек ва туркман мумтоз адаби. 22. Ўзбек халқ кўйи. 23. Миллат. 25. Асарнинг яқунловчи қисми. 28. Маҳсулотни сақлаш жойи. 29. Моҳир тикувчи. 30. Венециянинг ўрта асрдаги денгиз сайёҳи. 32. Эрта тонг.

Ф. ОРИПОВ.

КРОССВОРД

	1	2		3		4		5	6		7	
8												9
10											11	
				12								
				13							14	
15					16			17	18			
					19							
20								21				
								22				
23					24							25
26										27		
					28				29			
					30	31						32
33												34
	35								36			

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН КРИПТОГРАММИНИНГ ЖАВОБЛАРИ
Очқич сўзлар: I. "Сангам". II. Наргис. III. Раж. IV. "Хина". V. Сундар. VI. Эл. VII. Шаши. VIII. Қўшиқ. IX. Раидхир. X. Аксарият. XI. Ҳазилкашлик. XII. Амиабх.
Криптограммда яширилган ҳикмат:
"Нимаки ишга қўл урсанг, киши кўзига эмас, кўнглингдан қил, мана шунда натижаси ҳам яхши бўлади".

Ф. ОРИПОВ.

**ЎЗБЕКISTON
RESPUBLIKASI IIV
BIRLASHGAN
TAHRIRIYATI**

MANZILIMIZ:
700029,
Toshkent,
Yunus Rajabiy ko'chasi, 1

**Bosh muharrir
Shuhrat MURODOV**

Bosh muharrir
o'rinbosari v.b.
**Murod
TILLAYEV**
Mas'ul
kotib
R. BERDIYEV

Navbatchi
S. SHAMSIDDINOV
Sahifalovchi
Z. BOLTAYEV
Musahhih
G. XOLIYOVA

TELEFONLAR:
Bosh muharrir
o'rinbosari 139-75-69.
Kotibiyat 59-20-96.
muxbirlar
bo'limi 139-75-69.
Buxgalter 139-75-37.
Faks 132-05-51.

E-mail:
urmvd@globalnet.uz

Tahririyat hisob raqami
20210000700447980001,
MFO 00421.
«Ipak yo'li» aksiyadorlik
investitsiyaviy tijorat
bankining Mirzo
Ulug'bek bo'limi.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi Davlat matbuot
qo'mitasida 00007 raqam bilan ro'yxatga olingan
Buyurtma 7 — 489. Hajmi — 4 bosma taboq.
Bosilish — ofset usulida. 42507 nusxada chop etildi.

• Ko'chirib bosishda
«Postda» dan olinganligini
ko'rsatish shart
• Muallifning mulohazasi
tahririyat fikriga mos
tushmasligi mumkin.
• Qo'lyozmalar tahlil
qilinmaydi va
qaytarilmaydi.

Obuna raqamlari:
Yakka tartibda — 180
Tashkilotlar uchun — 366
Gazeta haftaning payshanba
kunlari chiqadi.
Bosishga topshirish vaqti — 20.00.
Bosishga topshirildi — 20.00.

«SHARO»
nashriyot-matbaa aksiyadorlik
kompaniyasi bosmaxonasida
chop etildi.

Korxonalar manzili:
Buyuk Turon ko'chasi
41-uy.
1, 2, 3, 4, 5, 6.